

Didžioji premija – lietuviui

Dail. Pov. Puzinas stiprinasi New Yorke
SALOMEJA NARKELIONAITĖ, Brooklyn, N. Y.

“Puzinui dabar durys atviro!” — tokią nuomonę galima buvo susidaryti gausingoje auditorijoje, kai lapkričio 1 d. vakare Amerikos profesionalų dailininkų sąjunga (American Artists Professional League, Inc.) savą didžiąją premiją už aliejaus paveikslą atidavė lietuviui Povilui Puzinui.

Tą premiją dail. Puzinas priėmė iš paties tos sąjungos centro valdybos pirmininko John Scott Williams, N. A., rankų. Jo premijuotasis paveikslas buvo “Dividėsimtojo šimtmečio madona”, didelio formato, dailininkui jau syki 1951 m. laimėjęs pirmąją vietą tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles mieste.

Dailininkas Puzinas iš daugelio savo kolegų amerikiečių susilaukė gražių pagyrimo žodžių, o amerikiečių dailės spauda ta proga labai šiltai apie jį parašė, visur primindama, kad jis yra lietuvis. Kartu su Puzinu premijos buvo įteiktos ir kitiems tos parodos kitų piešimo sričių laimėtojams ir ta proga įvykusiose iškilmėse rengėjai perskaitė gautąsias sveikinimo telegramas iš prezidento Eisenhowerio, miesto mero Wagnerio ir gubernatoriaus Harrimano.

Jie sveikino dailininkus metinės meno savaitės parodos proga, pabrėždami pasitenkinimą sąjungos pasirinktąją kryptimi mene ir visuomenėje.

Kas ta Sąjunga?

Ta dailininkų sąjunga po visą Ameriką apjungia apie porą tūkstančių narių, kurie savo kūryboje yra modernūs tradicinio meno atstovai, o visuomeninėje kovoję prieš radikalistus, kurie prisidengdami “menas menui skraiste”, nuėjo su komunistiniu frontu.

Šita sąjunga yra pradėjusi gyvą akciją po visą Ameriką, kad tiek spaudoje, tiek mokyklose, tiek visuomeniniame gyvenime nebūtų toleruojami komunistinių pažiūrų ir komunistai dailininkai, ir pritaria valstybės de partamentų paažiūrai, kad tokie menininkai negali atstovauti Amerikos.

“Visi menininkai turi teisę kurti taip, kaip jiems patinka, jie gali balsuoti ir rinkti bei galvoti, kaip tinkami, bet argi jiems galima duoti teisę išduoti kraštą?” — sakė sąjunga viename savo laišku, rašytą prezidentui Eisenhoweriui. Ir toliau sąjunga paaiškina, kad gali atsirasti tokių, kurie sakys “dailė tai ne politika”, arba “dailė turi būti vertinama tik pagal jos pačios vertybę”. Sąjunga su tuo sutinka, tačiau ji priduria: “bet kiekvieną kartą, eksponuodami komunisto kūrinį, mes jam suteikiame garbės, mes padedame kelti jo kūrinį kainas, ir mes tuo pačiu kišame pinigus į rankas tų, kurie tuos pinigus pasiskui panaudos prieš mus pačius”.

Lietuviai toje Sąjungoje

Dail. Puzinas šiuo metu jau yra tos sąjungos narys. Bet tada, kai jis laimėjo jos didžiąją premiją, jis tebebuvo tik svečias, kuris, kaip ir eilė kitų, buvo pakviestas toje parodoje dalyvauti ir dalyvavo.

Iš lietuvių tos sąjungos nariais prieš Puzino atėjimą jau tenai buvo dailininkė Natalija Jasiukynaitė-William Vitkus ir Česlovas Janušas.

Dail. Puzino kelias N. Y.

Šita dail. Puzino premija, pati stambioji ir iškilminga, į didžiuosius New Yorko vandenius,

jam čia buvo iš eilės jau trečioji New Yorke.

Prieš metus atsiradęs New Yorke, kuri jam yra jau ketvieniū metus būti vos tik atvykus į Ameriką 1947 m. ir kurį jis veikiai paliko, išvykdamas į Hollywoodą, Puzinas pradėjo eimė reikštis lietuvių tarpe. Su dailininkais C. Janušu ir senesniosios kartos amerikiečių lietuviu dail. Wm. Vitkumi jis čia sudarė darbingą trijulę. Pradžioje jis su tais dviem ir kitais dalyvavo Almus galerijos parodoje, kur jau anksčiau savo paveikslus buvo išstatę Galdikas, Jonynas ir kt.

Vėliau su Janušu ir Vitkumi jis susijungė į amerikiečių dailininkų (Long Island Artists League) darbą. Ne tik tapo jos nariu, bet veikiai dalyvavo ir parodoje, kurią surengė visi trys lietuviai. Galerijos patalpos, kurios paprastai visada esti užimtos, lietuviams tapo atdaros.

Pirmieji pasisekimai

Išstatyta viso apie 50 paveikslų. Tos parodos metu Puzinas turėjo savo pirmąsias paveikslų piešimo demonstracijas. Janušas tenai demonstravo akvarėlės piešimą, o Vitkus laikė pasikaitą apie meną.

Cia pirmą sykį lietuviai atkreipia savo kolegų amerikiečių dėmesį.

Bet netrukus ta pati dailininkų sąjunga rengė savo 26-ąją pavasario parodą. Joje Puzinas vėl dalyvavo kartu su Janušu ir Vitkumi, šiuokart išstatydami po vieną paveikslą. Jie visi trys tos parodos vadovybės buvo pakviesti parodos paveikslus meniškai sutvarkyti. Tai jau buvo vadovybės jiems pasitikėjimo įrodymas. Ir čia prasidėjo Puzino pasisekimai. Toje parodoje, kurioje buvo išstatyta apie du šimtai visos Amerikos dailininkų paveikslų, Puzinas už savo paveikslą laimėjo pirmąją premiją — žinomos anglų dailės reikmenų firmos Winsor Newton didžiąją premiją. Lygia gračiai Puzinas pakviečiamas dėti tyti tapybą tos sąjungos mokykloje ir šiuo metu yra augščiausiai apmokamas jos profesorius tarpe.

Antroji ir trečioji premija

Po trumpos pertraukos, kurios metu Puzinas su kitais dailininkais, jų tarpe su Janušu ir Vitkumi, dalyvavo parodoje Prancūzijos Lapienės vasarvietėje, Puzinas vėl laimėjo antrąją premiją Long Island Artist League parodoje.

Tai buvo rudens paroda. Joje Puzinui teko pirmoji garbės premija už jo paveikslą “Laivų prieplaukoje”. Po šio laimėjimo tos pačios dail. sąjungos mokykloje Puzinui pasiūloma dar papildomos pamokos. Protarpiais Puzinas tenai rengia ir piešimo demonstracijas.

Ir taip po šių pasisekimų Long Island Dailininkų sąjungoje Puzinas kaip svečias dalyvavo American Artists Professional League meno savaitės parodoje, kuri New Yorke vyko nuo lapkričio 1 iki 13 d. Tai čia jam teko ta trečioji ir pati didžioji premija.

Dailininką Puziną teko matyti entuziastiškai nusiteikusių. A. naipol. jis nesijautė, kad jau viskas pasiekta, ko jis trokšta, bet, kaip jis sakė, “dabar jau čia, kad galėsiu pradėti”. Jis jau gavo eilę kvietimų piešimo demonstracijoms.

New Yorke Puzinas turi didelių planų. Šitas laimėjimas jam atidaro kelius į dailininkų

pasaulio augštumas. Bet šalia to, Puzinas turi sumanymų pirmiausia lietuviškoje veikloje. Jam rūpi ir lietuviai dailininkai ir lietuvių visuomenė, ir dailininkų santykiai su lietuvių visuomene.

Dėl lietuviškos veiklos

Dailininkai tarp savęs susiskaldę krypčių kovose, o su visuomene neturima reikiamo ryšio. Puzino nuomone, dailininkų sąjunga galėtų apjungti visus dailininkus, bet, to vieningumo nesant, ir veiklos nėra. O Puzinas yra veiklos atstovas. Jis dabar yra vienas tų dailininkų entuziastų, kurie pasiremdami draugiškumu ir lietuviškumu, New Yorke pradeda darbą naujame dailininkų vienetė, kurio vardas bus Gintaras.

“Ji (Gintara) norime tinkamai atstovauti tiek lietuvių, tiek svetimtautių tarpe”, sako Puzinas, pabrėždamas, kad bus dalyvaujama ir bendroje dailininkų sąjungos veikloje. “Mūsų darbo gairės bus dirbti ne abstrakčiai, bet gyvai Lietuvai, nes abstrakti filosofija ir pasaulėžiūra nepritaikoma gyvam žmogui”.

Hollywoode buvo garsus

Dail. Puzinas jungiasi į new-yorkiečių veiklą, neseniai čia atsikėlęs iš Hollywoodo, kur yra laimėjęs ir premiją, ir pripažinimą kaip talentingas dailininkas. Jis jau 1950 m. Los Angeles mieste laimėjo pirmąją premiją ir pirmąją vietą kaip už geriausią tų metų darbą — už savo paveikslą “Pabėgėlė”. Vėliau už jį gavo dar miesto tūro metinę dovaną — medalį už nuopelnus dailėje. Jau anksčiau buvo minėta apie jo laimėjamą premiją už “Dividėsimtojo šimtmečio madoną” tarpt. madonų festivalyje. Tais pat 1951 m. jis Los Angeles laimėjo ir specialią premiją už gėles tarptautinėje paveikslų parodoje, vaizduojančioje gėles.

Hollywoode būdamas Puzinas yra piešęs kino ir TV garšenybių portretus, dalyvavęs kaip ekspertas TV ir radio programose ir meno diskusijose, eidamas prieš radikalistų meną. Jis yra tenai turėjęs ir daugybę piešimo demonstracijų.

Emil Verhaeren

Medžiai

Kai purpuru žemė liepsnoja
Mirštančioj saulėj rudens,
Vieniša kryžkelė lyg piligrimai
Medžiai į tolimas eina.

Jų sielvartas didis, jie eina
Vakaro saulėj iš lėto keliu.
Jie sunkūs, ir krinta jų lapai
Su ašarom. Liūdesiu, kartėliu.

Paslapstis nešas tolyn piligrimai,
Eina eilėm dviem. Kiek metų jau?
Į dangų, jo šviečiantį grožį,
Į stiprų, galingą magnečių.

Vien spindulių jų apsiaustai,
Klostės jų dega saulės laidoj,
Spindi lyg rūbai auksiniai,
Nešami miros ir dulkų.

Į kelevius tuos garbanom tankiom,
Einant tenai jiems, sužūri
Mistinės liūdos, sodžiai pamaldūs,
Lenkias maldoj ir puola ant kelių.

Vertė A. Tyruolis

Emil Verhaeren, prieš šimtą metų gimęs ir prieš keturiasdešimt metų miręs Belgijos flamų poetas, pradžioj priklausė parnasininkams, vėliau atsidėjo mistinei gamtos ir didmiesčio poezijai.

A. T.

Svajojo apie New Yorką

Pasiekęs garso ir jau turėdamas pakankamas materialines sąlygas pagal amerikietinį standartą, Puzinas Los Angeles mieste nepasiliko. “Jei būsi pripažintas New Yorke, tai būsi ir visame pasaulyje” — skambėjo jam visą laiką Hollywoode girdėti žodžiai. Ir taip jis atvyko į New Yorką, išbuves beveik aštuonerius metus prie Pacifiko krantų.

“New Yorkas niekuo neatsilieka nuo Paryžiaus. New Yorke rengia parodas ir Paryžius, ir Roma, ir Berlynas” — sako Puzinas, įsismaginęs šiuoliui augštumas.

Puzinas yra Rygos lietuvis. Latvijoje jisai baigė meno akademiją, paskui studijas gilino Vokietijoje, Belgijoje ir Prancūzijoje. Profesorio Lietuvos mokykloje. Jo kūrinių yra visoje eilėje Vakarų Europos mums ir meno diskusijose, eidamas prieš radikalistų meną. Jis yra tenai turėjęs ir daugybę piešimo demonstracijų.

Vandos Frankienės pasakų knygelė “Karalaitės Gintarės ilgesys”, iliustruotas seselės Mercedes, iš spaudos išeis dar šį mėnesį.

Darna šiuo metu yra vienišas lietuvių choras Vokietijoje, vadovaujamas F. Strolis. Šis choras yra susidaręs Memingene.

Komp. Vladas Jakubėnas buvo pakviestas dalyvauti didelės latvių Sv. Jono Evang. parapijos rengiamame bažnytiniam koncerte paskutinį lapkričio sekmadienį. Jis vargonais pritarė baritonui dr. Klavinš, atvykusiam iš Clevelando ir pagrojo keletą numerių solo, jų tarpe vieną didesnį J. S. Bacho kūrinių.

Ugnė Karvelytė baigė politinių mokslų institutą Paryžiuje — tarptautinių santykių skyrių. Sorbonos universitete laiko egzaminus gauti modernųjų kalbų licenciatu laipsniui. Dirba kaip žurnaliste “Paris-Presse” užsienio politikos skyrių. Netrukus žada emigruoti Amerikon.

Dail. Pov. Puzinui įteikiama premija

Viduryje dail. P. Puzinas. Jam premiją įteikia American Artists Professional League visos sąjungos prezidentas J. S. Williams. Tarp jų (be skrybėlės) Eleanor Gay Lee, New Yorko skyr. prezidentė. Foto P. Gaubo

Kultūrinė kronika

Okupuotoje Lietuvoje

▼ K. Petrauskas buvo spektaklio meno vadovai statant Lietuvoje Verdi operą “Otelo”. Pats K. Petrauskas operose yra sukūręs apie 80 įvairiausių vaidmenų.

▼ Teatro kolektyvą Lietuvos sudaro 311 žmonių, kurių 41 operos solistas, 67 choro artistai, 71 orkestro narys, 50 baleto artistų, 25 žmonės meno vadovybėje, 57 meno technikos personalo nariai.

▼ Lietuvos teatre šiuo metu dirba Juozas Stumbras (režisūros padėjėjas), solistė A. Kalesvičiūtė, solistas St. Sodeika, Ant. Končius (orkestre), E. Budreckis (chore), Ang. Andriejauskienė (sufferis), L. Andriejauskas (chore), V. Gogelytė (aprengėja), L. Vilkauskas (orkestre), M. Olšauskas (orkestre), V. Kareckas (rež. padėjėjas), St. Dutartas (baleto rež. padėj.), J. Blažūnas (rūmų užvalda), M. Juozapaitė (baleto), I. Altermanas (teatro vyr. dirigentas), Z. Paulauskas (direktorius), Vyta. Grivickis (vyr. baleto meistras), Alg. Kalinauskas (dirigentas), Ch. Potasinskis (dirigentas), R. Songailaitė (dainininkė), J. Grybauskas (režisierius), J. Vadauskas (orkestro dirig. asistentas), F. Navickas (dailininkas), Z. Kuprevičius (literatūrinės dalies vedėjas), E. Jakubovič (operos koncertmeisteris), V. Viržonis (operos koncertmeisteris), G. Sabalienė (scenos meistras) ir kt.

▼ Lietuvos operoje dainuoja solistai: E. Čudakova, I. Ylenė, B. Zeniauskaitė, V. Adamkevičius, V. Dagelytė (nuo 1938 m.), Elv. Gečaitė (nuo 1949 m.), J. Jasaitė (nuo 1939 m.), I. Jasaitė (nuo 1953 m.), V. Kavoliūnas (nuo 1949 m.), B. Leonaitė (nuo 1951 m.), R. Marijošius (nuo 1945 operos dainininkas), J. Misiūraitė (nuo 1952 m.), L. Muraška (nuo 1950), V. Rubackis (nuo 1950), A. Rudaitis (nuo 1954), A. Satkūnas (nuo 1940), Z. Tervydys (nuo 1954), R. Tamulevičiūtė (nuo 1945), J. Urvelis (solistas nuo 1953), Vl. Usinas (nuo 1954), S. Vaidžiūnaitė (nuo 1946), A. Vaitkutė (nuo 1939), S. Vojevoskaja (nuo 1951), I. Žukaitė (nuo 1953).

▼ Lietuvos baleto solistai šiuo metu, be kitų, yra: G. Sabaliauskaitė (nuo 1938), T. Sventickaitė (nuo 1938), Vl. Baltrušaitis (nuo 1948), G. Borėikaitė (nuo 1944), S. Gončarov (nuo 1950), R. Grigorovaitė (nuo 1944), H. Jagrinas (nuo 1930), R. Jamontaitė (nuo 1942), Z. Jamontas (nuo 1943), R. Janavičiūtė (nuo 1947), I. Kalvaitė (nuo 1944), V. Lipnickaitė (nuo 1942), N. Makarova (nuo 1946), A. Ruzgaitė (nuo 1942), V. Saulėika (nuo 1944), R. Stankūnavičiūtė (nuo 1944), V. Stikloraitis (nuo 1944), L. Sveikauskaitė (nuo 1944), M. Vilkevičiūtė (nuo 1941).

▼ Operų pastatymai Lietuvoje. Nuo okupacijos pradžios (1940) Lietuvoje pastatytos operos: Tykusis Donas (Dzeržinskio), Tautų draugystė (Murašelio), Undinė (Dargomyžskio), Mazepa (Čaikovskio), Halika (Moniuskos), Caro sužadėtinė (Rimskio Korsakovo), Marytė (Račiūno), Audroje (Chrienikovo), Zaporozietis už Dunojaus (Gulak-Artemovskio), Tai gi — per 15 metų — devynios naujos operos (šios žiemos sezono repertuaras neįskaitytas). Tuo gi tarpu laisvoje Lietuvoje iš viso naujų operų pastatymų buvo net 61.

• Siemet sueina 150 metų kaip mirė lietuvis poetas prel. Tadas Jurevičius; jis rašęs tuos originalius ir verstinius eilėraščius, kuriuos išspausdino Bauza knygoje “O początkach narodu litewskiego”; o taipgi jo buvusios ištraukos iš Eneidos ir Ovidijaus Metamorfozų. Mirė Vilniuje 1806.XII.8.

• Poeto Petro Kubiliaus 50-tas gimtadienis pripuola gruodžio 10 d. Jis gimęs 1906 m. Biržų valsč., parašė “Pavasariškos dienos” ir kt., redagavo antologiją “Pirmasis dešimtmetis”.

• 30 metų, kaip nebeturime J. Domijonaičio, kuris mirė 1926 m. XII.6 ir kuris buvo autorius Lietuvių kalbos gramatikos ir kitų mokyklinių vadovėlių.

• Dr. Alvinas O. Sabalienė parašiusi studiją “Post radiation Sarcomain Bone” ir gavusi magistrės laipsnį, pakviesta dėti tyti ortopedinę chirurgiją North western universitete.

• Dr. S. Aliunas, humoristinio eilėraščių rinkinio “Valerijono lašai” autorius, rengia spaudai naują humoristinių eilėraščių rinkinį “Trejos devynėjos”.

• Prof. Antanas Maceina Vokietijoje Ostforschung žurnale atspausdino didelį straipsnį vokiškai — Adomas Mickėvičius — prometizmo poetas.

• Eugenijaus Gruodžio eilėraščių knyga “Aguonos ir smėlis” jau spausdinama Drąsio spaustuviėje. Knyga turės 75 pusl. Leidžia Lietuviškos Knygos klubas, Aplankas — dail. Kazio Velskelos.

• Leis knygeles vaikams ir jaunimui. Chicagoje įsikūrusi Terros leidykla planuoja seriją lengvo pasiskaitymo knygių vaikams ir jaunimui. Kultūros fondas parūpins lėšų iliustracijoms. Leidyklai talkinti parinkti me rankraščių prie Kultūros fondo sudaryta komisija iš Juozo Kreivėno, Petro Maldeikio ir dr. Juozo Prunskio.

• Antanas Giedrius-Giedraitis, daugelio pasakų knygų autorius, vaikų laikraščių redaktorius, buv. Vasario 16 gimnazijos direktorius, šiomis dienomis atvyko iš Vokietijos. JAV ir apsigyveno Worcesterystėje, Mass. Jam atvykti padėjo Aušros Vartų par. klebonas. Dabar A. Giedraičio adresas yra: 153 Sterling st., Worcester 4, Mass..

• Muz. Faustas Strolia, kuriam prel. K. Bičkauskas buvo sudaręs darbo ir buto garantijas, atvyko į East Chicago ir pakviestas užimti vargoninko ir chorvedžio pareigas Sv. Pranciškaus lietuvių parapijoje. Jo tėvas Juozas Strolia dabar yra San Paulo (Brazilijoje) lietuvių parapijos chorvedis; du broliai muzikai — Vytautas ir Herkulis — yra nariai simfoninio orkestro Bostone.

• Dr. A. Maceina Freiburgo universitete skaito kursą apie rytų ateizmo problemas. Skaitys du semestru, paskiau iš tos medžiagos numato sudaryti atskirą knygą.

• Prel. Pr. Juras jau išleido apie 35 lietuviškas knygas. Šiuo metu yra spaudoje jo leidžiami veikalai: prof. Z. Ivinskio — apie vysk. Giedraitį, dr. A. Maceinos — Didžioji Padėjėja (apie Mariją), dr. J. Vaišnoros — Marijos kultas Lietuvoje. Be to — prel. Pr. Juras sutiko išleisti kna. M. Vaitkaus atsiminimus iš seminarijos laikų.

VENGRIJOS TRAGEDIJA IR VAKARŲ EUROPOS KAIRIEJI RAŠYTOJAI

DR. JONAS GRINIUS, Vokietija

Kas atviromis akimis ilgesni laiką stebėjo Vakarų Europos gyvenimą, tas galėjo pastebėti, kad viena jos silpnųjų priežasčių yra komunistinės santvarkos nepažinimas ir naivus nesistengimas ją pažinti. Nepažįstas komunizmas ne tik Vakarų Europos eliniai gyventojai, bet ir valstybės vyrai bei žymūs politikai. Nekalbant apie vokiečių socialdemokratų, kurie nekritiškai dalykų priėmė neretai iš pozicijos kancleriu Adenaueriui, ryškiais pavyzdžiais gali būti prancūzų P. Mendes-France ir dabartinis Belgijos užsienio reikalų ministris H. P. Spaak. Šis pastarasis Vakarų Europos autoritetas, nemaža drašos parodęs propagandamas Europos apsiūngimo idėją, Vengrijos sukilimo pradžioje su Kremliaus tironais iškilmingai pasirašė kultūrinio ir prekybinio bendradarbiavimo sutartį, kurią, tiesa, vėliau, prasidėjus kruvinoms sovietinėms represijoms (po lapkričio 4 d.) Vengriją, Belgijos susigėdusi vyriausybė atšaukė.

Kai šitokių Sovietų Sąjungos nepažinimą demonstruoja žymūs Vakarų politikai, visai ne nuostabu, kad komunistinė propaganda nemažai įvairių simpatikų komunistams lig šiol susilaukdavo kairiųjų rašytojų, artistų, mokslininkų, profesorių ir kitų intelektualų tarpe. Tų simpatikų nemaža yra Italijoje, Belgijoje, bet ypač jų daug Prancūzijoje, kur vadintos kairiuoju (nors būtin pirmos rūšies "buržuazų") ir per rinkimus balsuoti į kairę lig šiol tebėra nesusiėjęs šioji mada. Šitie kairieji intelektualai lig šiol tapdavo lyg kurti, kai jiems kas kalbėdavo apie sovietinio režimo žiaurības bei pavergtųjų Europos tautų kancijas sovietinėje nelaisvėje. Jie įvardavo kiekvieną kritiką, nukreiptą prieš Sovietų Sąjungą, bet gaudžiuodavosi kiekvieno pikto žodžio prieš Jungtines Amerikos Valstybes, nes tos valstybės vyrai drąsiau pasisako prieš Sovietų Sąjungą ir kartais kalba apie pavergtųjų tautų išlaisvinimą.

Egzistencialistų vadas Sartre

Tokio komunistų simpatikų ryškiausių pavyzdžių gali būti prancūzų egzistencialistų vadas Jean-Paul Sartre. Nors komunistai neretai jį plūdavo, vadinami įvairiais plėšriųjų gyvulių vardais, tačiau šis rašytojas lig šiol vis dėlto nebuvo nustojęs jėskoti įvairių kontaktų ir bendradarbiavimo su komunistais; jis važinėdavo į sovietinės taikos kongresus, puldavo amerikiečių politiką, o pernai metais parašė "Nekrasovo" pjėse, kurioj išjuokė amerikiečių para-

mą ir pagalbą asmenims, pabėgusiems iš Sovietų Sąjungos nelaisvės. Suprantama, kad šitokie rašytojai, kaip J. P. Sartre ir jį daugiau ar mažiau panašūs, naiviai tikėjo, kad po Stalino mirties daug kas Kremliuje ir jo imperijoje yra iš esmės pasikeitę ir kad jų ankstesnis tikėjimas komunisto pažanga nebuvo tuščias. Nors daugumai šitų rašytojų Berlyno vokiečių sukilimas 1953 metais ir Poznanės lenkų sukilimas praėjusią vasarą, be abejo, buvo nemaloniūs, tačiau jie vengė tarti užuojautos žodį tų sukilimų nelaiminoms aukoms. Tik vengrų tautos herojiška laisvės kova prieš Sovietų Sąjungą ir prieš komunistinius metodus bei negirdėtai kruvinoms sovietinėms represijoms Vengriją atvėrė tiems kairiesiems rašytojams akis ir burnas.

Sovietų rašytojų laikraštis

Tačiau tas praragėjimas ir prabilimas įvyko ne be svyravimų. Kaip praeity, taip vengrų laisvės sukilimo atveju, tuos rašytojus, kaip ir Vakarų politikus, klaidino Sovietų Sąjungos veidmaininga laikysena, o sovietinių rašytojų organas "Literaturnaja Gazieta" (spalio 30 d.) atrodė mėginąs bent iš dalies pateisinti Vengrijos sukilimą šitai rašydamas: "Didelis netikrumas pamažu apniko vengrų liaudį. Ekonominiam krašto ūkiui tvarkyme, vyriausybės ir partijos organizacijoje buvo padarytos didelės klaidos... Tuo tarpu Vengrijos vadovai nepakankamai skubėjo atpaikinti klaidas, ko reikalavo pats gyvenimas. Rašytojai savo susirinkimuose įsikišdavo ir paskelbdavo gana atrių straipsnių spaudoje. Jie kalbėdavo tiek literatūriniais, tiek ekonominiais bei politiniais klausimais. Bet, nežiūrint jų kaikiurių nuomonių kietumo, apskritai tai buvo balsas žmonių, nuosirdžiai trokstančių padėti liaudinės respublikos sunkenybėse".

NUO UZSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIDŲ

ATVIRU IR SKAUDŲ ŽAIDŲ. Ties, kurie kencia nuo SENU. Nagali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti nes jų užsisenėjusios žaidžios niežėjimą ir skaudėjimą senų atviru ir skaudžiu žaidžiu uždeikite LEGULO Ointment. Jos gydymo ypatybės palengvina jusu skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite ją tapgi nuo skaudžių nudętimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplėšimą tarp pirštelių. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios suskilios odos dederinų, odos išbėrimų ir t. t. taipgi tinkama vartoti vaikūciams, kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduolė nuo išvirstinių odos ligų. Le gulo Ointment yra parduodama po 75 ct., \$1.25, ir \$2.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse Milwaukee, Wisc., Ga ry, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsakykite Money order!

LEGULO, Department D., 5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

SOPHIE BARGUS RADIO PROGRAM

15 WGES stoties - Banga 1390 PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 val. NUO PIRMADIENIO IPI PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte. SEKMD. 8:30 iki 9:30 ryte. SEKMD. 8:30 - 9:30 v. r. 15 stoties WOPA - 1490 kil.

7159 SO. MAPLEWOOD AVE. Chicago 29, Ill. HEMLOCK 4-2413

ISILEISKITE KRISTŲ KALĖDOMS I SAVO NAMUS.

THE CLARETIAN INFORMATION CENTER
4541 S. Ashland Ave., Tel. LA 3-5855

SIŪLO JUMS

ĮVAIRIŲ RELIGINIŲ KALĖDINIŲ DOVANŲ Žemiausiomis kainomis visame mieste

Aplankykite geriausį katalikų centrą pietinėje miesto dalyje.

Mes turime įvairių KATALIKISKŲ KNYGŲ ir RELIGINIŲ DAIKTŲ

A. Rūkštelė

Saulėleidis sodyboje

Šitai sovietinių rašytojų buvo kalbama, kol sovietinės armijos pasirodė kruvinoms represijoms Vengriją. Po lapkričio 4 d. agresijos "Literaturnaja Gazieta" (lapkričio 6 d.) prabilo visai kitaip: "Mes negalime įsivaizduoti bent vieną sovietų pilietį, kuris nesidžiaugtų su triuškinimu Vengriją reikiųjų jėgų, kurios vykdė kruvinas represijas prieš revoliucinius darbininkus."

Neužilgo po to, kai negarbiną Imre Nagy vyriausybę atvėrė kelią reakcijai, vengrų darbininkai, valstiečiai ir intelektualai suprato, kad, pasiremami imperialistais, kontrrevoliucionieriais darė begėdiškas pastangas atgauti valdžią ir sugrąžinti dirbtuves bei fabrikus kapitalistams, o žemes - didiesiems savininkams. Žmonės pamatė, kad juos nori nuvesti į tamsiąsias Horty režimo dienas... Vengrų socialistinės liaudinės jėgos drauge su dalimi sovietinės armijos (kurią vengrų vyriausybė pasikvietė į pagal-

bą) su pasiaukojimu atliko savo pareigą, džiūgavo "Literaturnaja Gazieta" ir toliau rašė: "Kiekviena diena geriau išaiškina, kaip buvo paruošta vengrų fašistinė kontrrevoliucija. Horty bandos su Jungtinių Valstijų ir Anglijos pagalba veikė Europos žemyne. Amerikietiškas "Laisvosios Europos" radijas buvo ypatingai aktyvus. Buvo pradėtos organizuoti kovos brigados iš senųjų baltagvardiečių, kraugeriškų fašistų, kurie buvo Vakarų Vokietijoje netoli Muencheno ir Nuernbergo. Per einamosiose vietose ant sienos tarp Vengrijos ir Austrijos buvo pastatyti radijo siųstuvai, kurie transliavo "Laisvosios Europos" paruoštus tekstus. Reakcionariški anglių slugsniai taip pat neliko nuošaly nuo vengrų riaušių."

Vengrijos rašytojų šauksmas Gal šitokiais sovietiniais manvais ir šmeižtais komunis-

tams dar kartą būtų pavykę apgauti Vakarų Europos kairiuosius rašytojus, jei Vengrijos sukilime nebūtų dalyvavę įvairiausi vengrų tautos sluoksniai ir jei iš likvėpėlais-prašininkais nebūtų buvę vengrų rašytojai, jų tarpe rašytojai-komunistai. Atrodo, kad Vakarų Europos intelektualus ypač sujaudino du paskutiniai vengrų rašytojų šauksmai per radiją: lapkričio 4 d. per Budapešto radiją, kai jo dar nebuvo paėmusi užpuolikų kariuomenė, ir lapkričio 7 d. per vieną laisvės kovotojų siųstuvą, kai Sovietų Sąjungos kariuomenė pabuklais ir tankais traiskė sukilėlius Budapešte. Ši pastarąji kartą Vengrijos rašytojai kreipėsi į Vakarų Europos rašytojus šitokiais žodžiais:

"Mes mirsime, bet tegu mūsų auka nenuveina niekias. Paskutinę valandą, žudomos tautos vardu mes kreipiamės į jus, Camus, Malreaux, Mauriac, Russel, Jaspers, Einaudi, Elliot, Koestler, Jiminez, Kazantzaki, Lagerkvist, Hesse ir į daugelį kitų dvasios kovotojų. Išmušo valandą, kai kalbų nebeužtenka, bet reikia veiksmų. Padarykit ką nors. Veikite. Supurtikite Vakarų baisy inertiskumą. Veikite, veikite, veikite!" Šitas šauksmas parodė tikrąjį vengrų su-

ST. JOHN'S PLACE, HOTEL

Offers a vacation with reasonable rates - Home cooked meals. Chapel in hotel. Near famous bath houses. Phone National 3-5172 or write for reservations.

BENEDICTINE SISTERS

591 W. Grand Avenue Hot Springs, Ark.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t.t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamas duslintuvus įdedu veltui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 41-53	\$8.25	Murcery 49-51	\$8.95
Chev. All 1937-53	8.25	Olds, 6 cyl. 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	8.95	Buick 37-52	12.00

Ir taip pat čia neišvardintiems automobiliams. Įmetimo paipą irgi įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu.

Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

KALĖDŲ SENELIS DUODA PATARIMĄ! DAR NERA VELU ĮSTOTI I KALĖDŲ KLUBĄ (Christmas Club) DABAR

Tai yra nuoširdus Kalėdų Senelio patarimas, kaip pasirūpinti pinigų Kalėdų dovanoms. Jo tas patarimas - receptas yra visiems, kad ateinančių metų Kalėdos būtų linksmos.

Išdant kiekv. savaitę per 50 savaičių	Gausite prad. gruodž. mėn. 1958 metų
50 ct.	\$ 25.00
\$ 1.00	\$ 50.00
\$ 2.00	\$100.00
\$ 5.00	\$250.00
\$10.00	\$500.00

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Rd. CHICAGO 8, ILL. Telef. Virginia 7-6430

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą"

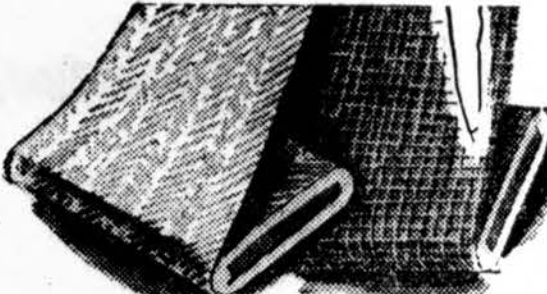
kilimo veidą, kurio nebepajėgė sudarkyti melaginga komunistinė propaganda. Jo buvo per daug ne tik abejingiesiems esatams, bet ir tiems komunistų simpatikams, kurie dar vis tikėjo, kad po Stalino mirties Sovietų Sąjunga yra atsisakiusi buvusio tirono žiaurybės.

Pajudėjo Camus

Salia studentų ir darbininkų demonstracijų prieš Sovietų Są-

junga pasipylė protestai įvairių Vakarų Europos rašytojų sąjungų, klubų, srovių ir atskirų žydų, jau nekalbant apie katalikų rašytojų, tokius, kaip Francois Mauriac. Tačiau daugiausia dėmesio susilaukė kairiųjų rašytojų protestai. Štai, vienas kitas pavyzdys. (Bus daugiau)

Pirkit Apsaugos Bonus!

Yra kalbama mieste, kad STEIN TEXTILE BENDROVEJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilnonių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir už dangalams medžiagos. Taip pat ir paltams medžiagų vyrams ir moterims.

STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų:

Geriausios ANGLIŠKOS bei "worsted MEDŽIAGOS" kostiumams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik ..\$4.50	
Visokiųjų pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaukamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", paprastai \$1.98, dabar tikrai98c.	
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tikrai\$1.89	
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tikrai\$1.39	
Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik ..\$1.09	

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniumi virš \$20.00 gausite vienai sužneli medžiagos kaip dovaną.

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", satina, taffeta, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MONroe 6-8152.

Nauji Lietuviški Rekordai

PO \$1.50 VIENAS

Tylliąją Naktį ir Sveikas Jėzau. Kalėdų giesmės. Solo Izabelė Motekaitienė. Gul Siandieną ir Liksmą Giesmę. Kalėdų Giesmės. Solo Izabelė Motekaitienė. Palvas Arklis ir Kikilis. Švedo Ansamblis. Žemaitiška Liaudies daina ir Subatos Vakarėlį. Švedo Ansamblis. Alutis ir Šauksmas. Budriūno Vyru kvartetas. Klumpės ir Vežė Mane iš Namų. Budriūno Vyru kvartetas. Į Kovą ir Gyvenimo Aidių ir Subatos Vakarėlį. Budriūno V. Kvart. Valsas ir Žvakė ir Plaštakė. Budriūno Vyru kvartetas. Tėvnei ir Subatos Vakarėlį. Budriūno Vyru kvartetas. Barkarolė ir Suteimo. Duetas, Motekaitienė ir Kalvaitytė. Zvaigždės ir Temsta Dienelė. Duetai. Motekaitienė ir Kalvaitytė. Cigonės ir Nokturnas. Duetai. Motekaitienė ir Kalvaitytė. Aviža Prasė ir Nudavė Dukrelę. Solo Marijošius. Laimutė ir Mano Palvis.

PO \$1.00 VIENAS:

Ramu Čia Gyventi ir Šlama Šilko Vėjas. Radio Moterų Kvar tetas "Rūta". Pakirsiu Berželį ir Žygisį į Vilnių. Vyru Oktetas "Aidai". Kur Bėga Šešupė ir Draugai į Kovą. Choras. Karvelėlis ir Jūra. Choras. Liksmų Laikų Polka ir Kojas. Kojas. Orkestras. Paskutinis Sekmadienis - Tango ir Vyrai Užkim - Fokstrotas. Solo Šabaniasukas. Nutilk, širdie - Tango ir Kanarkų Fokstrotas. Solo Šabaniasukas. Visur Tyla ir Tykiaji Nemunėlis Teka. Solo Babravičius. Našlaitės Kapas ir Griovėsiš Gėlė. Duetas: Pupų Dėdė ir Dėdienė. Tu, Lietuva ir Drulia. Ppuų Dėdė ir Dėdienė. Kai Aš Turėjau ir Kam Šeri Žirgelį? Duetas. Vanagaitis ir Olsauskas. Marcinkonių Polka ir Virginijos Polka. Orkestras. Jonelio Polka ir Dariaus Lyseles. Solo Šaukevičius. Vainikas I ir II dalis. Lietuviški melodijų rinkinys. Geismai ir Svajonės ir Oželis. Kvartetas su Orkestru. Gyvenk, Juokis ir Mylėk ir Dzinguliukai. Duetas su Orkestru.

Rekordus siunčiame ir paštu į kitus Amerikos miestus ir į kitas pasaulio valstybes. Amerikoje pašto ir supakavimo išlaidoms siūskite ekstra \$1.50, Kanadon - \$2.50. Į kitas pasaulio valstybes proporcingai daugiau. Siųsdami rekordų užsakymus, siūskite ir Money orderį kartu. COD rekordų nesunčiame.

Naujos Lietuviškos Kalėdinės atvirutės po 10c. viena. Už \$1.00 gausite 12 Kalėdinių atviručių su prisilintimu.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Str. Chicago 8, Illinois

Iki Kalėdų krautuvė atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 5 val. p. p.

1956 m. gruodžio 9 d. 10 v. šv. Kryžiaus bažnyčioje pamaldas už kritusius laisvės kovotojus laikys kun. A. Linkus. Giedos Dainava. Minėjimui skirtą pamokslą pasakys kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. 3 val. Marijos Aukštėsiosios Mokyklos didžiojo salėje iškilmingas minėjimas. Kalbės Vytautas Vardys ir dr. A. Damušis.

1941 metų lietuvių tautos sukilimo ir rezistencinės veiklos 15 metų sukakties

Iškilmingas Minėjimas

Rezistencijos kovų vaizdus, dainas ir Lietuvos partizanų poeziją išpildys solistas V. VERIKAITIS, solistė PRUDENCIJA BICKIENĖ, aktorius - režisierius ALG. DIKINIS, aktorius KAČINSKAS, prof. VL. JAKUBENAS, BERNARDAS BRAZDŽIONIS.

Kvietimai iš anksto gaunami šiose vietose: Bridgeporte Dainoje, Terroje, Lietuvių Auditorijoje ir J. Karvelio prekyboje. Marquette Park Marginiuose, 2511 W. 69 St., A. Šležio krautuvė, 2543 W. 69 St. ir Roselande J. Markausko valgykloje "Rose Room", 10758 S. Michigan Ave., o minėjimo dieną prie įėjimo. Rengėjai

Dėl laisvės žuvę kultūrininkai

Liet. rezistencijos 15 m. sukaktis

Ten už upių plačių žibų mūsų /pulkai.
Jie mylimą Lietuvą gina.
Kam nusiviro galva, tam dangių /angelai
Vainiką iš deimantų pina.

— Maironis

Šią vasarą suėjo 15 metų nuo 1941 m. birželio mėn. lietuvių tautos sukilimo prieš raudonąją okupantą. Tame spontaniškame lietuvių tautos sukilime — laisvės žygyje — dalyvavo visa tauta, su ginklu, spėjama — 90,000, bendras sukilimo metu žuvusių skaičius apie 4.000.

Sekmadienį, gruodžio 9 d. Chicago lietuvių rinksimės į pamaldas šv. Kryžiaus bažnyčioje ir į iškilmingą minėjimą Marijos Aukštėsiosios Mokyklos didžiojo salėje prisiminti ir pagerbti visus žuvusius lietuvių sukilėlius, partizanus, rezistentus ir kitus kankinius, kurie per 15 ketos ir atkaklios kovos metų prieš raudonąją ir raudonąją okupantą padėjo gyvybes ant tėvynės laisvės aukuro, kuris iki šiol dar vis tebešlakstomas kankinių krauju. Rinksimės kartu paminėti ir lietuviškos rezistencijos 15 metų sukaktį.

Ilgą ir nesuskaitomą yra Lietuvos laisvės kovotojų ir kankinių grandinė, kol jie visi, anot kun. dr. Baltinio, susilieja į vieną didvyri-kovojančią Lietuvą. Vienas autentiškas šaltinis — Lietuvių enciklopedijos pirmieji asatoni tomai — skelbia bent mažą dalį medžiagos apie kovojusius, kentėjusius ir žuvusius lietuvių tautos rezistentų 15 metų bėgyje. Štai jų vardai, ir tie vardai tegu primena visus kitus žinotus ir nežinotus lietuvių kovotojus ir kankinius šios sukakties proga:

BALČIUS Valentinas, Pūsnės klebonas, 1941.VI.27 bolševikų nužudytas.

BALSYS Vaclovas, Lankeliškių klebonas, 1941.VI.22 bolševikų nužudytas Būdavonės miške.

BALTRAMIEJONAS Albinas, bolševikų nužudytas Rainių miškelyje ties Telšiais, 1941.VI.25 Telšių kalėjimo kalinys.

BAUBA Kazys, pedagogas ir žurnalistas, 1943.III.16 nacių suimtas ir išgabentas į Stutthofio koncentracijos stovyklą. Užsikrėtęs dėmėtąja šiltine, buvo nacio pribagtas smūgiu į galvą 1943.V.14.

BIMBA Jonas, garbininkas, nužudytas 1941.VI.24 Papartynų miške iš Lietuvos bėgančių bolševikų.

BRAKAS Adomas, dailininkas, visuomenės veikėjas, vienas iš Mažosios Lietuvos kultūrinio bei organizacinio gyvenimo vadų. 1941 m. bolševikų išvežtas į Sibirą ir 1952.II.2 mirė NKVD nukankintas.

BRUSOKAS Jurgis, majoras, rašytojas, 1941 m. lietuviškojo korpo sudėtyje buvo priverstas trauktis su bolševikų kariuomene. 1941 m. rugpjūčio mėn. vokiečiams užėmus miestą, kuriam stovėjo jo dalinys, jis atsipalaidavo nuo bolševikų kariuomenės ir drauge su lietuvių kuo pa dalyvavo kare už Lietuvą. Bolševikų nukautas 1942.II.14.

BUDRYS Ignas, Marijampolės

Siunčiame pinigus į

LIETUVĄ

ir visos kitas šalis.

Turime tiesioginį ryšį telegramu ar oro paštu.

Pristatymas pilnai garantuotas, ir jums persiunčiame kvitą su asmens parašu.

Dėl pilnesnių informacijų rašykite arba telefonuokite — Foreign Department FRANKLIN 2-4100.

AMALGAMATED TRUST & SAVINGS BANK

111 So. Dearborn Street
Chicago, Illinois

Partizanai Lietuvos miškuose

lės apskrities agronomas, už nacių išleistųjų potvarkių sabotavimą vokiečių gestapininkų suimtas ir išgabentas į Stutthofio koncentracijos stovyklą ir ten mirė nuo dėmėtiosios šiltinės.

Cekauskas Vladas, kapitonas, 1919 m. savanoris, už antinacinę rezistenciją buvo Gestapo suimtas 1943.IV.29 ir išgabentas Stutthofio stovyklon, kur mirė 1943.X.7.

Prie CERVENES bolševikų nužudyti šie lietuviai: pulk. Bickinas, V. Dauzvardas, pulk. B. Giedraitis, P. Kupčiūnas, mjr.

Vytauto Augustino
Lietuvos Vaizdų Albumas
LIETUVA

yra geriausia dovana visokiomis progomis. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bebūtų.

Albumas Lietuva
yra gražiausia dovana
Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti. Išleido ATEITIS. Jį galima gauti: Kaina 6 dol.

ATEITIES administracijos
916 Willoughby Ave.
BROOKLYN 21, N. Y.

Vestuvių nuotraukos ir
augštos rūšies fotografijos
mūsų specialybė

Precin Photo Studio
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-248

Gražiausias ir praktiškiausias
"Kalėdų Senelio" dovanas turi
G A I V A
REFRESHMENTS & GIFTS
3570 W. Vernor Detroit 16, Mich.
Telefonas TA-59783
Čia yra patogiausia vieta žemomis kainomis įsigyti dovanas:
Saldainiai, parfumerija, žaislai,
Liet. knygos ir atvirukai, medžio drožiniai bei audiniai.

IS ARTI IR TOLI BALDŲ
PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis
sunkvežimis su pilna ap-
danga. Pigus ir sąžiningas
patarnavimas.
R. SERENAS
4546 S. Wood St., Chicago 8,
Illinois, tel. VI 7-2972

STATYBAI
IR NAMŲ
PATAISYMAI
PRISTATOM
visokių rūšių
MEDŽIAGĄ

**CARR MOODY
LUMBER CO.**

STASYS LITVANS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą: Prekių pristatymą
Teikiame Nemokamai
raštinę atidara kasdien nuo
8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir
šeštadieniais iki 8 val. vakaro

KALĖDOMS GERIAUSIA DOVANA
Ivairiausi modeliai nuo \$69.95 iki
\$139.95. Kam rašyti, ranka? Ji rašo
greičiau, gražiau ir 10 egz. iš kart! Pigu, nes tarnauja visam gyvenimui. Mokėkite tik po \$5.00 mėnesiui. Pristatoma į bet kurį pasaulio kampą, su pilniausiomis garantijomis! Katalogus ir smulkiąsias informacijas gausite pranešę adresą:

J. L. GIEDRAITIS, 1632 Broad Street, Hartford 6, Conn.
— kuris "Draugui" žinomas kaip sąžiningas asmuo.

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekantį:

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chier zoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.
- Augštus dividendus išmokėjo visada be perstoijimo.
- Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigams padėti nereikia važinėti.

Juos galite pasiūsti paštu.
Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADĖKITE TAUPYTI SIANDIEN!

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Prez.

Chartered ir Supervised by the United States Government

Chartered & Supervised by the U. S. Government

Ištaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visi nesitidarams.

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai daiktai (devocionalai), prekės dovanoms.

2646 W. 69th St. RE. 7-1941

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE

Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00

IR

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui
Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

TELEVIZIJA • RADIJAS

HI-FI FONOGRAFAI • VOKISKI RADIJAI

DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAISOME

FRANK'S TV & RADIO, INC.

3240 So. Halsted St. CALumet 5-7252

ANGLIS IR PĖGIAMS ALIEJŲ
PRISTATOM Į VISAS MIESTO
DALIS TUOJAU PAT

Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą.

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Ave., Telef. Virginia 7-7097

JONAS GRADINSKAS

BLAUPUNKT vokiški radijai

Labai patobulintas trumpų bangų nustatymas; gerai girdėti Europa

J. G. TELEVISION COMPANY

2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998

Atvykit pasižiūrėti spalvotos TV

BALYS RADIO & TELEVISION

SALES AND SERVICE

Elektriški prietaisai, dovanoms prekės, plokštelės, fonografi, sveikintųjų kortelės, foto aparatai, filmos, TV ir radio lemos.

Auto radio ir elektrinių prietaisų taisymas.

Atdara: Kasdien 9-6, pirm. ir ketvirt. 9-9, sekm. 9-2

2646 West 71st Street Tel. PROspect 8-5374

Chicago 29, Illinois Sav. B. & J. Brazdžionis

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtikrina Suvienytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai; o pelną — pacyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

**PIRKITE KALĖDOMS DABAR
URMO KAINOMIS**

ACCURATE SALES COMPANY
5935 W. Roosevelt Road, OLympic 6-1889

\$100,000.00 INVENTORIUS
SPECIALIOMIS URMO KAINOMIS!

\$19.95	Vyriškos kelnės, žieminės	po \$6.90
3.95	Vaikų pižamos	po 2.00
29.95	Automatiški Toasteriai	po 9.50
36.25	11 dalių Waterless Cookware	seta po 21.00
29.95	Automatiškas keptuvas	po 9.25
49.94	Žieminės antklodės	po 7.50
4.98	Vyr. flaneliniai marškiniai	po 2.50
24.95	Sandwich Toaster Waffle Iron	po 9.50
29.95	3/4" Drill & Kit	po 14.95
	Vyriški laikrodėliai, su akmenimis	po 4.95
	51-15 Perfect Nylon kojinės, dž. 3 porų	po 1.80
	620 foto aparatas su lempute	po 2.90
	Taped Neck Tee Shirts — Marškiniai, tuz.	po 7.50
	Acrylic Fabric Pagalvės, pora	po 3.60
	Eglutėms papuošalai iki	50% nuolaida
	Žaislai — žaislai — žaislai iki	50% nuolaida
	17 akmenčių laikrodėliai	50% nuolaida
	Portable Mixers	po 9.95
	Ypatingai sužieduotųjų ir vestuvių žiedai — sidabriniai — laikrodėliai — plunksnos — piestukai — namų apyvokos reikmenys — vaistai — kojinės — marškiniai — piniginės — žaislai — lošimai — radijos — sporto reikmenys — patefonai — elektriniai reikmenys — lagaminai — foto aparatai — religiniai daiktai — įvairių daiktų dovanoms.	

KLUBAMS PLANAI • POBUVIAMS PLANAI
ORGANIZACIJOMS • PRIZAI

ACCURATE SALES COMPANY
5935 West Roosevelt Road

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9-9 val.; sekmadi. 9-3 val.

Lietuvių dragūnai

Iš mūsų raitelių istorijos

JUOZAS MIKUCKIS,

buvęs Lietuvių Dragūnų diviziono vadas

Buvęs bendradarbis ir redaktorius Kario, Karo Archyvo, Mūsų Žinyno — pulk. lt. J. M. Laurinaitis savo straipsnio (Draugas, 1956 m. lapkr. 3 d. nr. 259, II dal.) skyriuje: "Iš aiškinta istorinė paslaptis" kalba apie tai, kaip St. Raštikis ir Novickis pirmojo Pasaulinio karo metu, tarnaudami rusų kariuomenėje, Kaukazo fronte, iškėsi pas Baku miesto igulos viršininką generolą Sokolovskį, gauti leidimą kurti lietuvišką dalinį ir išsiskirti iš rusų. Bet Baku mieste rintai pradėjo bręsti bolševikų perversmas ir St. Raštikiui, kaip karininkui teko bėgti iš Baku į saugesnę vietą. Taigi Kaukazo fronte lietuviško kariuomenės dalinio nebuvo. Šiam klausimui paaiškėjus, būtų gera, kad paaiškėtų ir panašus vadinamo Valko eskadrono ar diviziono klausimas. Dar yra gyvas to eskadrono

liūdininkas (sumanytojas ar organizatorius) Juozas Mikuckis ir jis galėtų reikalą nušviesti".

Taip rašo pulk. lt. J. M. Laurinaitis. Taigi tenka man "reikalą nušviesti".

Jeigu str. autorius būtų geriau įsiskaitęs į karo mokslo žurnalą: Mūsų Žinynas, tai man netektų "šviesti". Tame žurnale, 1928 metų, 45 nr. tilpo kavalerijos pulkininko Kraunačio rašinys: "Mūsų kavalerijos organizavimas ir jos veikimas pirmame nepriklausomybės dešimtyje". Tam rašiniui, p. Kraunačio prašomas, aš pateikiau reikalingą medžiagą ir rusų XII armijai įsakymus, kurie lietuvių dalinio organizavimą. Šian dien, apie 40 m. praeitį, bandysiu, kaip mokėsiu "reikalą nušviesti".

Pradėsiu nuo vardo. Jokio "Valko" eskadrono ar diviziono

nebuvo. Buvo gi — Lietuvių eskadronas, vėliau virsts į Lietuvių Dragūnų divizioną. Apie tai aiškiai pasakytą rusų XII armijai įsakymuose. Mėginsiu juos lietuviškai perduoti.

Pirmas, 1917 m., gruodžio 21 d. įsakymas XII armijai, lietuvių eskadrono reikalui, nr. 1156, § 1. "Formuotą prie 17 kavalerijos diviziono pirmą lietuvių eskadroną, skaityti suformuotą nuo š. m. gruodžio 15 d. šį eskadroną ūkio, administracijos ir operacijų atžvilgiu paverdu be tarpiai tos diviziono štabo vir-

šininkui. Armijos Vadas. (Parašas)".

Antras įsakymas XII armijai lietuvių dragūnų diviziono reikalui, 1918 m., sausio 27 d., nr. 23, § 2. "Suformuoti prie 17 kavalerijos diviziono Lietuvių Dragūnų divizioną. Turta išskirti iš 17 kavalerijos diviziono. Armijos Vadas. (Parašas)".

Minimi įsakymai tilpo (rusų kalba) augščiau minėtame pulk. Kraunačio rašinyje ir pasiliko Mūsų Žinyno archyve.

Iš pasakymo, aiškiai seka, kad

(Nukelta 17 psl.)

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

Gruodžio-December 6, 7 ir 8 dienoms

HENNESSY, 3 STAR COGNAC	Fifth \$5.09
MOUQUIN, 10 YR. OLD BRANDY	Fifth \$3.98
DURELL FRENCH BRANDY	Fifth \$3.29
KRON-BRANNVIN OR ANDERSON, IMPORTED AQUAVIT	Fifth \$3.98
GRAIN ALCOHOL, 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.89
CURACAO LIQUEUR	Fifth \$3.59
BANANA LIQUEUR	Fifth \$3.59
COINTREAU LIQUEUR or COINTREAU LIQUEUR & BRANDY	\$4.09
CINZANO VERMOUTH Sweet or Dry	Fifth \$1.39
PABST BEER, Case of 24 Cans	\$3.89

Atliekame didelių ir mažų automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis. Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav. 2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.) Telef. Prospect 8-9842, Namų tel. Walbrook 5-5934

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND

Savings and Loan Association

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719 AUGUST SALDUKAS Prezidentas

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVISKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

SIUNTINIAI LIETUVA

106 W. 7th Ave., Gary, Indiana, Tel. TU 5-9435

Išstaiga atdara kasdien nuo 11:00 iki 7:00 p. m.

2130 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. FR 6-0433

Išstaiga atdara kasdien nuo 9:30 iki 5:30. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8:30 p. m.

Foreign Parcel Service — T. Jędrzejak & Company

Sunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas. REIKALUOKITE KATALOGŲ. Kiekvienas siunčiamas paketas yra pilnai apdraustas. Svoris ribojamas iki 22 svarų paprastu paštu arba oro paštu. Pristatymo laikas oro paštu — 2-3 savaitės. Paprastu paštu — 2-3 mėn. Jūsų giminės Lietuvoje gaus siuntinius absoliutiškai be jokių primokėjimų. GALIMA SIŪSTI IR PASTU. Nereikia tartis dėl atvykimo. SEKMADIENIAIS UŽDARYTA

Senoviskas, gimtojo krašto sūris, labai skanus, "kaip tik toks kokį senelė gamindavo." BABUSHKA BRAND Europos skonio kaimiškas sūris sukelia jums praetis svajones. Dabar galima pirkti jūsų apylinkėse krautuvėje. Pirkite šiandien ar rytoj.

Chicago Savings and Loan Association naujai statomas namas, kuris bus baigtas šių metų gale.

Mes iš anksto kviečiame visus atsilankyti į mūsų naujojo namo žemų atidarymą (Grand Opening, įvykstantį 1957 m. sausio mėnesį).

Saugiausia ir pelningiausia vieta taupomiesiems pinigams laikyti yra apdraustose taupymo bendrovėse, kuriose kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki \$10,000 Jungtinių Valstybių valdžios. Visos bendrovės, turinčios šitokius apdraudimus yra vienodai saugios. Visos atropiai valdžios įstaigų prižiūrimos ir visos turi atidėti vienodai reikalaujamų sumų atsargas, bet daugumas atideda daugiau, negu reikalaujama. Skirtumas yra tik toks: kai kurios bendrovės yra patogesnės taupytojui, visada išmokėjo ir išmokės aukštesnius dividendus ir teikia pelningesnius ir naudingesnius patarimus.

Chicago Savings nuo pat savo įsikūrimo 1924 m. per daugiau, negu 32 metus, visada išmokėdavo taupytojams visas taupymui įdėtas sumas su aukštais dividendais. Kas liečia pelningus patarnavimus — tai Chicago Savings yra viena iš nedidelio skaičiaus tų bendrovių, kurios nemokamai teikia patarnavimus, išskleidant čekius, apmokant šeimų sąskaitas ir atliekant kitas klas piniginės operacijas.

Chicago Savings b-vė, sąžiningai ir ekonomiškai pritarusių liet. tvarkoma, padidino savo turtą daugiau negu iki \$18,000,000. Kviečiame visus pas mus į mūsų pažangią, tvirtą finansinę įstaigą. Gyvenantieji toliau gali taupyti laisvais — atsiklauskite.

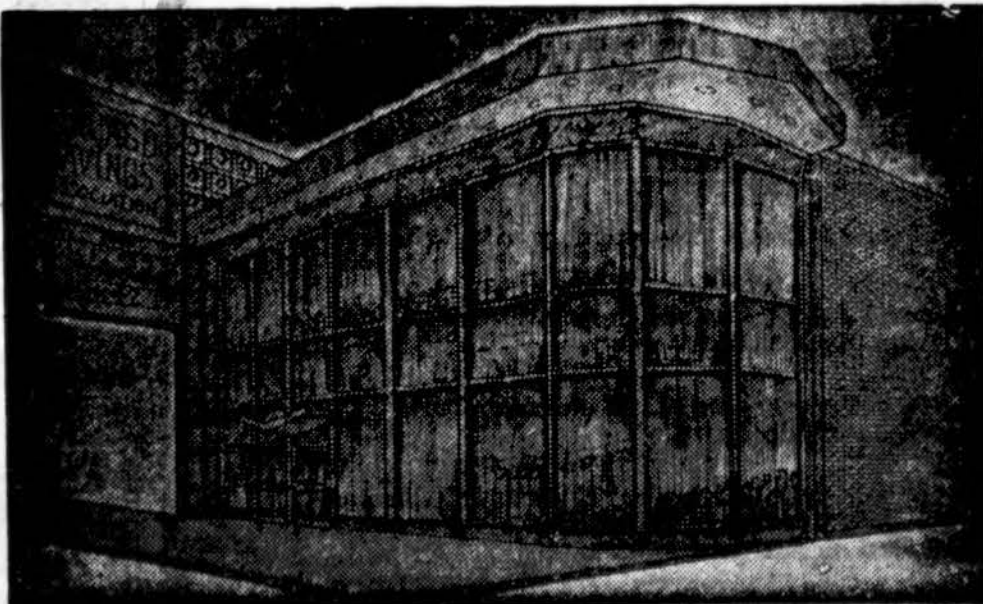
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Avenue

Tel. GROVEHILL 6-7575

Chicago, Illinois

CURRENTLY — AUKŠCIAUSIAS DIVIDENDAS IŠMOKAMAS ANT PAID UP INVESTMENTŲ SKYRIAUS.

Lietuvių Prekybos Namai

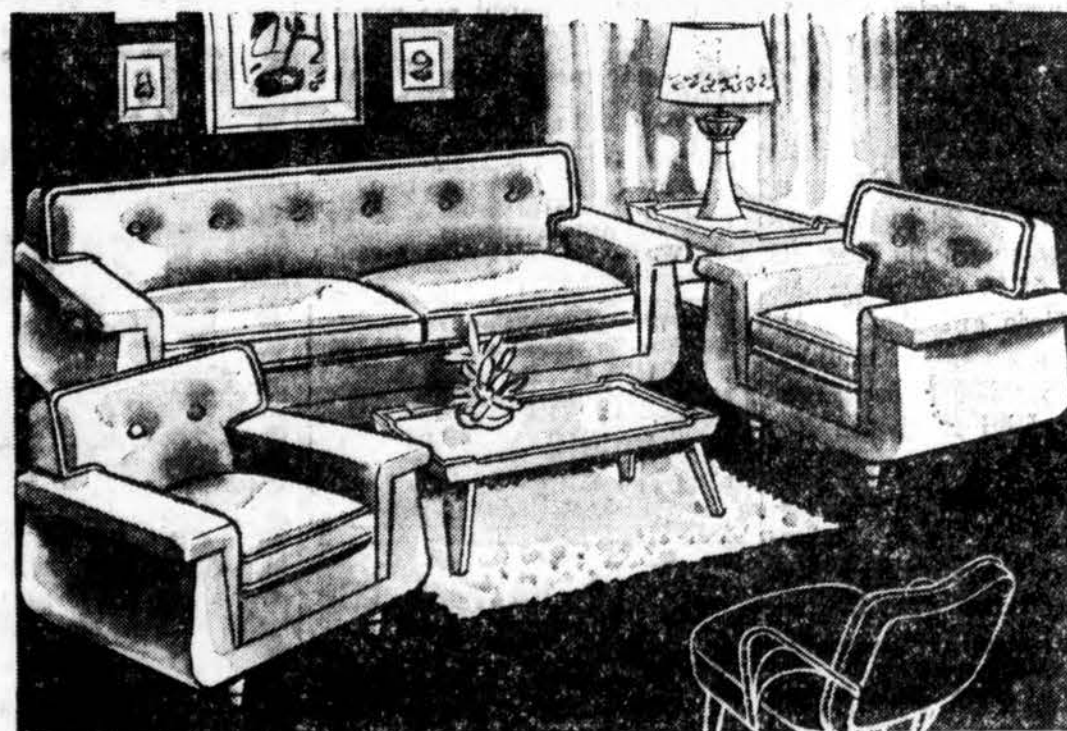

PIRKITE DABAR, MOKĖKITE SEKANČIAIS METAIS!

Prekės be brokų, kainos be užprašymų, išmokėjimai trimis (3) metams — be Finansų Kompanijų.

- 5 dalių valgomojo baldai, ąžuolo, riešuto ar Mahagony spalvos, pas mus tik ... \$99.00
- 7 dalių valgomojo setas su nedegamu Formica viršum, garsiausių Amerikos fabriky, tik ... \$149.00
- 8 dalių valgomojo setas, 57 metų stiliaus, ypatingai puošnus 16 asmenų, tikrai \$299.00
- 9 dalių valgomojo setas 16 asmenų, riešuto, ąžuolo, Brazilijos raudonmedžio, parduodamas virš \$500, pas mus be įmokėjimo šiais metais, pristatome tuojau tik už ... \$395.00

- 8 dalių svečių kambario baldai, naujausio stiliaus, Nylon ar vilnos viršumi, parduodami už \$400, pas mus šiais metais tik ... \$249.00
- Kilimai įvairiausių dydžių, geriausių Amerikos fabriky, 9x12, tik ... \$59.00
- Televizijos aparatai — Zenith, Dumont, RCA, Motorola, Westinghouse, Sylvania, Admiral ir kiti, nuo ... \$99 iki \$250
- Saldytuvai 57 metų modelio, 8 kub. pėdų, 5-6 asmenų šeimai, garantuoti 5 metams, Westinghouse, Admiral, General Electric ir kiti, tikrai ... \$175.00
- Dulkų siurbiai, parduodami virš \$100, prieš šventes tikrai nuo ... \$39.00 iki \$69.00
- 5 dalių virtuvės stalai su Formica viršais, visų spalvų, tikrai ... \$39.00
- Lifolcum 9x12, gražiausių spalvų, tik ... \$6.00
- Stiklinėm durim knygų spintos, tik ... \$29.00

Prosinimo, skalbimo mašinos, vaikams žaislai ir visa kita jūsų namams.

Už šiais metais pirktas prekes nereikia nieko įmokėti. Pinigus pasilaikykite šventėms. Pradėkite mokėti sekančiais metais be procentų.

Mums būtinai reikia vietos dėl kitų prekių — pagelbėkite mums; visas prekes pristatome prieš Kalėdas be jokio pinigo.

FURNITURE CENTER, Inc.

3224-26 South Halsted Street Telefonas — VICTORY 2-4226

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS Sekretorius E. RUDAITIS

Atidaryta pirmadieniais, ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 val.

Nuo gruodžio mėnesio 10-los dienos krautuvė atidaryta kas vakaras iki 9:30. 1957 metų kalendorius siunčiamas dovanai visiems — pašaukus telefonu.

KULTŪRININKAI

(Atkelta iš 4 pusl.)

pulk. J. Šarauškas, mjr. J. Špo-

kevičius, Zdanavičius ir kiti,

ČIUŠAS Antanas, Telšių ama-

tų mokyklos mokinys, NKVD

suimtas už antikomunistinę

veiklą ir kalintas Telšių kalėjime.

1941.VI.25 bolševikų nužudytas Rainių miškelyje,

DABRILA Justinas, kunigas,

profesorius, besitraukiančių bol-

ševikų nužudytas Būdavonės

miške drauge su kun. Balsiu ir

kun. J. Petrika,

DAMBRAUSKIS Vaclovas,

Kursėnų klebonas, bolševikų-vo-

kiečių kariui prasidėjus nužudy-

tas Gruzevskio dvare,

DANICŪNAS Antanas Vytautas,

inžinierius, 1943.IV.23 už

rezistencinę veiklą buvo Gestapo

suimtas ir išgabentas į Stutt-

hofs stovyklą. Susirgęs džiava

veik visą laiką išbuvo KZ ligo-

nėjeje. 1944.III.16 mirė Ragai-

nės kalėjime,

DAUGELA Jonas, kunigas,

Stirnių parapijos administratorius,

besitraukiančių bolševikų

suimtas ir vietoje nužudytas,

DAUKANTAS Pranas, moky-

tojas, bolševikų kalintas Telšių

kalėjime ir nužudytas Rainių

miškelyje,

DAUMANTAS Juozas, Lietu-

vos rezistencijos antrajai bolše-

vikų okupacijai vienas iš vadų ir

knygos "Partizanai už geležinės

uždangos" autorius,

DEBEIKIUOSE 1941 birželio

sukilimo metu sukilėlių išvaduo-

tan miestelį vėl įsiveržus bol-

ševikams šie sušaudė knygne-

šį Baranuską ir T. Jurkšaitę

kaip dalyvavusius vėliaus iš-

kėlime ir himno giedojime,

DIBISTERIS Antanas, moky-

tojas, bolševikų kalintas Telšių

kalėjime ir nužudytas Rainių

miškelyje,

DOCKŪS Justas (gimęs 1925

m.) vienas iš Lietuvos Resisten-

cinės Santarvės steigėjų, krito

kovoje dėl Lietuvos laisvės jau

antrosios bolševikų okupacijos

metais,

DUŠETOSE 1941 m. birželio

sukilime dalyvavo per 400 vyrų,

kurie jau birželio 23 į savo ran-

kas paėmė miestelį. Du iš sukilė-

lių žuvo. 1944 m. rugpjūčio

mėn. pradžioje antrą kartą atėję

bolševikai sušaudė 31 ūkininką.

Sukilėliai buvo išleisti šlapragra

fuotą laikraštėlių Aktivisto Ke-

lias,

DŽOKŲ RINKTINĖ — lais-

vės kovotojų-partizanų Daina-

vos apygardos karinis vienetas.

1945 m. priklausė apie 3-4,000

laisvės kovotojų-partizanų. Visi

žuvo aktyviame pasipriešinime

prie okupantų.

DŽENKAITIS Jonas, leitenan-

tas, lakūnas, žuvo 1941.VI.23

sukilimo metu su mažu partizanų

būreliu gindamas nuo rusų

Aleksoto tiltą.

GERMANTAS - Meškauskas

Pranas, fil. dr., 1943.III.16 su-

imtas už pareiktą pasipriešini-

mą prieš nacių paskelbtą mobi-

lizaciją į SS dalinius. Užsikrė-

tęs dėmėtąja šiltine mirė 1945.

IV.22, jo kūnas sudegintas

Stutthof koncentracijos sto-

ovyklos krematoriume, o pelenus

kaliniai išnešė į laisvę.

Iš studentų ateitininkų kor-

poracijos **GRANDIS** per abi o-

kupacijas apie 20% narių buvo

rezistencinės kovos aukos. Iš

jų žuvo St. Tilinskas (sušaudy-

tas prie Minsko), A. Šapalas

ir J. Bacevičius nukankinti Stutt-

hofs stovyklą. Susirgęs džiava

veik visą laiką išbuvo KZ ligo-

nėjeje. 1944.III.16 mirė Ragai-

nės kalėjime,

GRIGAS Bronius, majoras,

Gestapo suimtas 1943.III.17 už

pareiktą pasipriešini mą prieš

nacių paskelbtą mobilizaciją į

SS dalinius. Mirė Stutthof kon-

centr. stovykloje 1943.V.5,

GUDONIS Antanas, Panevė-

žio apskr. ligoninės gydytojas,

besitraukiančių bolševikų nužudytas

Panevėžyje 1941 m. birže-

lio mėn.,

GUŽAITIS Pranciškus, parti-

zanų vadas, kol buvo suorgani-

zuotas VLIKas buvo Tautos ta-

vybos narys, vėliau palaikė ry-

šius su VLIKu. Antrosios bolše-

vikų okupacijos metu organiza-

vo partizanų veikimą ir žuvo

prie Naročiaus ežero...

BALCIAUSKAS Juozas, inžin-

ierius. Pastatė Vilniuje lietu-

višką radijo stotį. Jo paties va-

dovaujami partizanai 1941 m.

birželio sukilime apsaugojo sto-

tį nuo sunaikinimo ir pirmą kartą

paleido ją veikti visu galingu-

mu, skelbdami Lietuvos himną.

Laikinosios vyriausybės paskir-

tas stoties viršininku. Tragiškai

žuvo tremtyje, Diepholze 1949

metais,

DIELINKAITIS Pranas, so-

ciologas, visuomenininkas, 1940.

VII.12 bolševikų suimtas ir už

akių nuteistas 8 metus į Sibiro

stovyklą. Nespėtas išvežti karo

pradžioje su kitais kaliniais iš-

silaužė iš kalėjimo. Tiesiai atvy-

kęs į Laikinąją vyriausybę bu-

vo paskirtas iš pradžių "Į Lais-

vę" redaktorium, vėliau Laikino-

sios vyriausybės darbo ministe-

riu. Mirė 1942.IV.6.

DAINAVOS APYGARDA —

Lietuvos partizanų, laisvės ko-

votojų, teritorinis karinis viene-

tas suorganizuotas 1945 m. Pir-

mas vadas buvo "pulk. Kazimie-

raitis", žuvęs 1946 m. vaasrą.

1947 m. Pūnios miške buvo su-

naikintas Dainavos apygardos

štabas ir jos vadas "kpt. Ažuoi-

lis" gyvas nepasidavė. 1950 m.

žuvo D. A. vadas "Dzūkai", o

1951 m. vėl su visu apygardos

štabu žuvo naujas apygardos

vadas "Diemedis". VI. Rm.

OKUP. LIETUVOJ

▼ J. Grybauskas režisavo Vil-

niuje statomą T. Chrienikovo o-

perą "Audroje". Dekoracijos —

dail. J. Jankaus.

▼ Komp. B. Dvariono naujas

kūrinytis — opera pagal B. Sruo-

gos "Dalis" siužetą.

▼ Lietuvos teatro orkestrė

dirba: J. Urba (smuikų koncert

meisteris), Z. Banevičius (violet-

nėlių koncertmeisteris), L. Cheta-

gurova (artistė), A. Ma-

saitis (kontrabasų koncertmeis-

teris), I. Jodžius (antrųjų smui-

kų koncertmeisteris), M. Bui-

vydas (altų koncertmeisteris),

L. Survila (pirmoji fleita), R.

Džiugas (pirmas obojus), A.

Jagminas (anglų ragas), M.

Stanišauskas (pirmas klarne-

tas), Vl. Kairys (pirmas fago-

tas), A. Baužinskas (pirmoji

valtorna), St. Jablonskis (pirmo-

ji triūba), L. Vasiliauskas (pir-

mas trambonas), J. Rekašius

(tūba), A. Garčiauskas (timpa-

nų orkestrė dirba a-

pie 65 žmonės.

▼ J. Grybauskas režisavo Vil-

niuje statomą T. Chrienikovo o-

perą "Audroje". Dekoracijos —

dail. J. Jankaus.

▼ Lietuvos teatro orkestrė

dirba: J. Urba (smuikų koncert

meisteris), Z. Banevičius (violet-

nėlių koncertmeisteris), L. Cheta-

gurova (artistė), A. Ma-

saitis (kontrabasų koncertmeis-

teris), I. Jodžius (antrųjų smui-

kų koncertmeisteris), M. Bui-

vydas (altų koncertmeisteris),

L. Survila (pirmoji fleita), R.

Džiugas (pirmas obojus), A.

Jagminas (anglų ragas), M.

Stanišauskas (pirmas klarne-

tas), Vl. Kairys (pirmas fago-

tas), A. Baužinskas (pirmoji

valtorna), St. Jablonskis (pirmo-

ji triūba), L. Vasiliauskas (pir-

mas trambonas), J. Rekašius

(tūba), A. Garčiauskas (timpa-

nų orkestrė dirba a-

pie 65 žmonės.

▼ J. Grybauskas režisavo Vil-

niuje statomą T. Chrienikovo o-

perą "Audroje". Dekoracijos —

dail. J. Jankaus.

▼ Lietuvos teatro orkestrė

dirba: J. Urba (smuikų koncert

meisteris), Z. Banevičius (violet-

nėlių koncertmeisteris), L. Cheta-

gurova (artistė), A. Ma-

saitis (kontrabasų koncertmeis-

teris), I. Jodžius (antrųjų smui-

kų koncertmeisteris), M. Bui-

vydas (altų koncertmeisteris),

L. Survila (pirmoji fleita), R.

Džiugas (pirmas obojus), A.

Jagminas (anglų ragas), M.

Stanišauskas (pirmas klarne-

tas), Vl. Kairys (pirmas fago-

tas), A. Baužinskas (pirmoji

valtorna), St. Jablonskis (pirmo-

ji triūba), L. Vasiliauskas (pir-

mas trambonas), J. Rekašius

(tūba), A. Garčiauskas (timpa-

nų orkestrė dirba a-

pie 65 žmonės.

▼ J. Grybauskas režisavo Vil-

niuje statomą T. Chrienikovo o-

perą "Audroje". Dekoracijos —

dail. J. Jankaus.

▼ Lietuvos teatro orkestrė

dirba: J. Urba (smuikų koncert

meisteris), Z. Banevičius (violet-

nėlių koncertmeisteris), L. Cheta-

gurova (artistė), A. Ma-

saitis (kontrabasų koncertmeis-

teris), I. Jodžius (antrųjų smui-

kų koncertmeisteris), M. Bui-

vydas (altų koncertmeisteris),

L. Survila (pirmoji fleita), R.

Džiugas (pirmas obojus), A.

Jagminas (anglų ragas), M.

Stanišauskas (pirmas klarne-

tas), Vl. Kairys (pirmas fago-

tas), A. Baužinskas (pirmoji

valtorna), St. Jablonskis (pirmo-

ji triūba), L. Vasiliauskas (pir-

mas trambonas), J. Rekašius

(tūba), A. Garčiauskas (timpa-

nų orkestrė dirba a-

pie 65 žmonės.

▼ J. Grybauskas režisavo Vil-

niuje statomą T. Chrienikovo o-

perą "Audroje". Dekoracijos —

dail. J. Jankaus.

▼ Lietuvos teatro orkestrė

dirba: J. Urba (smuikų koncert

meisteris), Z. Banevičius (violet-

nėlių koncertmeisteris), L. Cheta-

gurova (artistė), A. Ma-

saitis (kontrabasų koncertmeis-

teris), I. Jodžius (antrųjų smui-

kų koncertmeisteris), M. Bui-

vydas (altų koncertmeisteris),

L. Survila (pirmoji fleita), R.

Džiugas (pirmas obojus), A.

Jagminas (anglų ragas), M.

Stanišauskas (pirmas klarne-

tas), Vl. Kairys (pirmas fago-

tas), A. Baužinskas (pirmoji

valtorna), St. Jablonskis (pirmo-

ji triūba), L. Vasiliauskas (pir-

mas trambonas), J. Rekašius

(tūba), A. Garčiauskas (timpa-

nų orkestrė dirba a-

pie 65 žmonės.

▼ J. Grybauskas režisavo Vil-

niuje statomą T. Chrienikovo o-

perą "Audroje". Dekoracijos —

dail. J. Jankaus.

▼ Lietuvos teatro orkestrė

dirba: J. Urba (smuikų koncert

meisteris), Z. Banevičius (violet-

nėlių koncertmeisteris), L. Cheta-

gurova (artistė), A. Ma-

saitis (kontrabasų koncertmeis-

teris), I. Jodžius (antrųjų smui-

kų koncertmeisteris), M. Bui-

vydas (altų koncertmeisteris),

L. Survila (pirmoji fleita), R.

Džiugas (pirmas o

PAS BUDRIKĄ ATVAŽIUOKITE

Jūs laukia graži dovanėlė
D y k a i

Christmas
time is
BULOVA
watch time!

See the JACKIE GLEASON
Show—CBS-TV every
Saturday night!

MISS AMERICA
17 jewels,
unbreakable
mainpring,
expansion bracelet.
\$3575

NEW MIRACLE OF
THIN-THIN
watch design

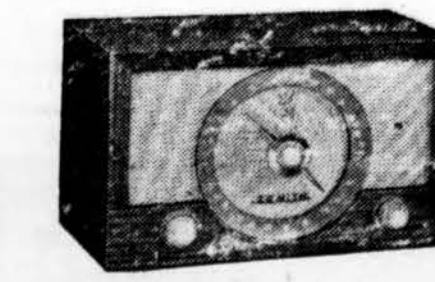

PRESIDENT
17 jewels,
unbreakable mainpring,
shock resistant.
\$4950
(also available with
charcoal dial)

AMERICAN GIRL
Bracelet and watch
combined in one
glamorous ensemble.
17 jewels,
unbreakable mainpring.
\$4950

prices incl. fed. tax
PAY AS
LITTLE
AS \$100 down

Gražus Automatinis Patefonas ir
Radio vertės 69.00, už49.00.

Gražus Portabilis Televizija — \$9.00
ir augščiau. Zenith, Philco, General
Electric, Admiral, R. C. A. Victor,
Traveler, Budrik Lapel T.V.

Pirkėjai Televizijų gaus dykai laik-
rodėlį. Dėl Televizijų Pataisymo pa-
telefonuokite CALUMET 5-7237.

Nauji Laikrodėliai 17 akmenų ver-
tės \$39.00, už \$14.50.

BUDRIK'S,
3241 So. Halsted St.

Iki Kalėdų krautvė atdaro kiekvie-
ną dieną nuo 9 v. r. iki 9:30 v. v.
sekmadienis nuo 10 val. ryto iki
5 val. po pietų. Radijo Radio
Valanda iš Stoties W.H.F.C. 1400
Ketvirtadienis nuo 6 iki 7 val. va-
karo. Su gyvais Talenta ir dideliu
nauju Orkestru.

Lietuvių dragūnai

(Atkelta iš 5-to psl.)

lietuvių eskadrono ir vėliau di-
viziono organizavimas neprikla-
so jokiai "istorinei paslapčiai".
Ir negalima tvirtinti, kad lietu-
vių dragūnų eskadrono ir divi-
ziono klausimas būtų "panašus".
i Kaukazo fronte lietuviško kariu-
omenės dalinio klausimą. Lie-
tuvių Dragūnų divizionas turėjo
žmones, arklus, ginklus, vedė
maisto, pašaro ir pinigų atskai-
tomybę, kas privalo kiekvienam
atskiram kariuomenės daliniui.

Divizionas dažnai vadinamas
"Valko" gal užtai, kad XII ar-
mijos štabas buvo Valko mieste
(Estija), patsai divizionas sto-
vėjo Valko apylinkėse — 5-6
kilometrai nuo Valko.

Lietuvių dragūnų dalinio orga-
nizacijos "sumanytojas" buvo
rusų XII armijos lietuvių karių
visuotinis suvažiavimas. Juozui
Mikuckiui teko dragūnų eskad-

rono ir diviziono organizacijos
darbas ir to dalinio vado parei-
gos.

Trumpai gyveno lietuvių dra-
gūnų dalinys: nuo 1917 m. gruodžio
14 d. iki 1918 m. kovo 3 d.
— rusų-vokiečių taikos pasira-
šymo dienos.

Taip istorijos ratas pasisuko,
kad vieneriems metams praėjus,
jau nepriklausomoje Lietuvoje,
man, einant Kauno karo kome-
danto pareigas, įsakymu kome-
dantūrai 1919 m. sausio 11 d.
vėl teko pradėti formuoti kava-
leriją ir į jos eiles stojo vyrai
iš buv. Lietuvių Dragūnų divi-
ziono.

Muzikos Megejams
KOKS MALONUMAS
GERETIS MUZIKOS PERDAVIMU
PER GERA AUGSTOS
KVALIFIKACIJOS
— Hi Fi —
FONOGRAMA ar RADIO
APARATA
Vietinių ir Importuotų
Aparatų Didelis Pasirinkimas

DAINA
TELEVISION
sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — CLIFFSIDE 4-5665
Atdara: Kasdien 9-6, pirm. ir ketv.
9-9, sekm. 10-5.

Baigsiu kavalерijos pulkinin-
ko Kraunaičio žodžiais: "Lietu-
vių dragūnų divizionas Rusijoje,
nuo mūsų Nepriklausomybės
pradžios buvo pirmutinioji kava-
lerijos užuomazga, į žengiant į
nepriklausomą gyvenimą. Nors
šis divizionas jokios konkrečios
naudos atgimstančiai Tėvynei
ir nedavė, bet visgi mes privalo-
me skaityti jį mūsų kavalерijos
tėvų". (Žiūr. Mūsų Žinytas,
1928 m., nr. 45).

OKUP. LIETUVOJ

▼ Baletų pastatymai Lietu-
voje: nuo pirmosios bolševiku
okupacijos Lietuvoje buvo pa-

statyti šie nauji baletai — Rau-
donoji aguona (Gliero), Lauren-
cija (Kreino), Svetlana (Kleba-
kovo), Ant marių kranto (Ju-
zeliūno) ir Doktoras Aiskauda
(Morozovo); taigi — iš viso per
15 metų — penki nauji baletai.
Nepriklausomoje Lietuvoje per
15 metų pastatyta 37 nauji ba-
letai. Apie tai aiškėja iš naujo
leidinio, išleisto Lietuvos TSR
Teatro draugijos Vilniuje 1955
m.: "LTSR Opera, baletas". Lei-
diny pasirodė mūsi 35 m. Lie-
tuvos operos sukaktį. Leidinį pa-
ruošė A. Kalinauskas, mën. red.
P. Vocelka, viršelis dail. V. Ba-
cëno.

TIKTAI MŪSŲ FIRMA SVEDUJO GALI TAIP PIGIAI PASISTYTI PAKIETUS. POLYGINKITE TIK KELETĄ SIUNTIŲ:

Siuntiniai garantuoti pasieks adresatus Lietuvoje per 5-6 savaites	
Nr. 1. 20 svarų taukų	\$23.00
Nr. 2. 20 " ryžių	\$17.50
Nr. 3. 20 " cukraus	\$13.00
Nr. 5. 10 svarų cukraus	\$20.50
Nr. 6. 5 svarų taukų	\$23.00
Nr. 7. 5 svarų ryžių	\$23.00
Nr. 8. 5 svarų jautienos	\$23.00

MES TAIP PAT SIUNČIAME JŲSŲ PARUOSTUS SIUNTIŲ
UŽ PIGESNES KAINAS NEGU KITUR.

Galite atvykti asmeniškai arba užsakyms pasiekti paštu:
ATLANTIC GIFT SERVICE CO.
1824 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO 22, ILL.
Telef. EVerglade 4-5220

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIAI
Geriausios gėlos dël vestuvių, banke
u. laidotuvių ir kitu papuošimui.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PROspect 8-0833 ir PR 8-0834

We're Having Our Christmas Clearance...

Christmas Gifts

...They
really go
for!

SALE NOW!

OTHER STORES RUN CHRISTMAS CLEARANCE SALES
WHEN YOU DON'T NEED THE MERCHANDISE. WE DO IT NOW!

So Look for Greater Savings and Values Always from CLEARING WHOLESALE

VALUE	NOW	VALUE	NOW
\$16.50 Famous Name, Beautiful All Rubber BRIDE DOLL Rooted Hair, Washable Lage De Luxe DOLLS OF ALL NATIONS In Gift Carton	\$5.98 49¢	\$5.00 Genuine Leather Wallets	\$1.00
PAINT — BY NUMBER \$2.98 Pre-Sketched Drawings Complete Children's HI-FI JUNIOR PHONO.	99¢ \$1.49	Airplane Luggage \$69.95 3-Piece LUGGAGE SET 3-Year Guarantee	\$14.95
Large—Life-Size LASSIE DOG	\$1.49	NOMA OUTDOOR CHRISTMAS DISPLAYS Reindeers, Walking Santas, Sleighs, Three Carollers, Etc.	\$1.98
\$5.98 Beautiful Large Size NUN DOLLS White or Black Habit	\$2.49	Westinghouse Light Bulbs and Also Xmas Tree Accessories and Decorations	OFF WHOLESALE
\$2.98 Handy-Andy Tool Set In Metal Box	\$1.49	Famous Make All— RUBBER HAired DOLLS	\$2.98
\$9.95 JR. FOOTBALL OUTFIT Includes Official Type Helmet, Extra Strong Shoulder Pads, Two-Tone Jersey, Built-In Hip Pads, Official Type Pads Motor Powered Fiesta Queen	\$6.98	At This "Give-Away" Price... You'll Say We're Nuttier Than a FRUIT CAKE Rum Flavored, Nut and Fruit Filled, Packed In Colorful Gift Tin It's Fun to Save... Walking Penny Bank	99¢ 75¢
\$4.50 SPEED BOATS Sturdy—Built to Scale Miss Proctor Adjustable	\$1.98	\$39.95 MEAT SLICER Stainless Steel	\$14.95
\$4.98 IRONING BOARD Sturdy All-Metal Beautiful Rhinestone	\$2.98	Equipped WESTINGHOUSE DEEP FRYER	\$7.49
\$10.00 WOMEN'S JEWELRY SET Earrings, Necklace and Bracelet	\$2.95	Name Brand 7-inch ELECTRIC SAW	\$33.50
\$24.95 ELECTRIC TRAIN Tracks, Transformer, Engine, Box Cars— Complete	\$8.95	\$29.95 Dormeyer Electric Skillets Plus a Warehouse Full of Toys, Gifts, Appliances, Perfumes, Jewelry, Watches, Bicycles, Dolls and Buggies, Footballs, Basketballs, Bedding	\$6.95
\$3.98 CHILDREN'S DISH SET 32-Piece—Unbreakable Plastic	\$1.39	\$19.95 BEACON BLANKETS Large Size, 10-Year Guarantee	\$4.98
\$2.98 BINGO GAME	89¢	BURP ACK-ACK GUNS	\$2.98
\$6.98 "Key Steins" Famous KITCHEN Complete with Canned Food, Kitchen Utensils, Chef's Outfit and Cook Book	\$2.98		

NEW HOURS—For Your Early Bird Christmas Shopping

9:00 A.M. — 7:30 P.M. DAILY
OPEN EVERY SUNDAY AFTER
CHURCH SERVICES AT 9:00 A.M.

SPECIAL CLERKS AVAILABLE FOR OVERSEAS EQUIPMENT

CLEARING WHOLESALE

6314 SOUTH HARLEM AVENUE

VARPIUTAS ACCORDION SCHOOL

73 East 103rd St. Tel. CO 4-1115

• NEMOKAMAI pasinaudosite akordeonu jūsų namuose!
• Visos pamokos privačiai • \$2 už pamoką (10 savaitių)
• Užbaigę kursą galite išsinuomoti akordeoną.
Mes taipgi perkame vartuotus pianinus ir visokius muzikos
instrumentus — bet kokiame stovy.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kavinės.
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas mieste!
Telef. — CEdarcrest 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ Sąskite MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiem, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime
kopyčių arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba
TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYs MODERNIOS KOPYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarna-
vimas dieną ir nak-
tį. Reikale šaukite
mūs.

Mes turime kopyčias
visose Chicago ir
Roselando dalyse ir
tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 60th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Virginia 7-6672

Biznieriams apsimoka skelbtis dienr. "Drauge".

Motery GYVENIMAS

No. 45
No. 127

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. Cliffsides 4-5665; Virginia 7-0618

Motery organizacijos Lietuvoje

O. KRIKŠČIONIENĖ, Chicago, Ill.

Sis straipsnis yra papildymas ir patikslinimas K. Kebinskiens straipsnio "Motery organizacijos Lietuvoje", tilpusio š. m. "Moters" 4(5) N.

Lietuvoje visuomeniniame bei organizaciniame darbe moterys neabejotinai išvarė labai platų barą. Tos organizacijos sugebėjo sujungti didelį moterų skaičių Vien tik Katalikių Moterų draugija ir Pavasarininkės turėjo apie 90,000 narių. Moteris savo tarpe jungė moterų spaudą. Be moterų skyrių-puslapių įvairiuose laikraščiuose, mes žinome moterų leistus: Lietuvaitę, Moterų Balsą, Moterį (tir. 15,000), Liepsnos (tir. 10,000). Naująją Vaidilutę. Motiną ir vaiką, Vadovę, Moterį, Pasaulį ir kitus.

Savo organizacijos moteris dirbo švietimo, kultūros, labdaros ir kitose srityse. Plačiau nerašydama apie p. Kebinskiens jau minėtąsias organizacijas, kaip Kat. Moterų draugiją (apie ją buvo mano rašyta "Draugo" moterų priede), pavasarininkės, ateitininkės, Sv. Zitos draugiją, turinti tik tiek pridėti, kad šios visos organizacijos jungėsi į vieną centrą — Katalikių Moterų sąjungą ir įsteigė Vyriausiąją sekretoriatą, kuris atliko tų draugijų koordinuojančią darbą.

Didžiama ši kitų organizacijų, p. Kebinskiens nesuminėtų, sudarė Moterų tarybą. Taigi Moterų taryba, kaip tvirtina p. Kebinskiens, nebuvo tautininkių organizacija, bet antroji moterų

organizacijų sąjunga. Į ją įėjo Lietuvos Augštojo Mokslo Moterų sąjunga, kuri rūpinosi akademikių moterų profesiniais reikalais ir stovėjo moterų teisių gynimoje; Aboliucionistų draugija, nors mišri, bet kurioje dirbo daugiausia moterys; Moterų Globos komitetas, kurio priežiūroje būdavo nuolat apie 400 vaikų ir kuris turėjo našlaičių namus amatininkėms; Moterų ir Vaiko sąjunga, kuri įsteigė Lietuvos miestuose ir miesteliuose eilę sveikatos centrų su gydytojais ir galeistingsomis seselėmis, kurie turėjo padėti nėsčioms moterims ir vaikams, įsteigė turtingą Motinos ir Vaiko muzėjų Kaune ir t.t.; Lietuvos Vaiko draugija, kuri greta Sv. Vincento draugijos turėjo apie pusę visų Lietuvos vaikų darželių, daug vaikų vasaros aikštelių, nuolatinius kursus vaikų darželių ir aikštelių vedėjoms paruošti.

Ar šaulės bei Kunigaikštienės Birutės draugija priklausė Moterų tarybai, negalėčiau pasakyti. Visais svarbesniais moterims rūpimais klausimais, kaip moterų teisių gynime, švietimo ir dvejopos moralės bei kitais, Katalikių Moterų Vyriausios sekretoriatas ir Moterų taryba tarėsi ir veikdavo bendrai.

Išvadoje galima pasakyti, kad lietuvės moterys buvo stipriai susiorganizuotos ir mokėjo dirbti, neimdamos jokio atlyginimo ir skaitydamos tai savo garbinga pareiga.

K. Kodatienė

Tėvynėje

Ten nežibėsio žvaigždžių milijonai,
Nedegs indėliai vaško kupini.
Regiu peizažą — mūsų kapinynų,
Sielos troškimą — gyventi praėjimui.

Taip neseniai... supiltas brangus kapas
Išlygintas... Čia parkas, einu taku —
Nebėra kryžiaus, kurs vardą pasako.
Man taip klaiku, net melstis negaliu.

Vargšė tėvynė mano nukryžiuota,
Gyvi, net mirę turi tai pajusti.
Šventą žemėlį lavonais nuklota,
Kada, kada pajėgsi atsibusti?

Žiema rytuose

Žiema man mena laikinumą,
Kai sniegą tirpstantis dienas.
O, Viešpatie, suteik kantrumo,
Iš vargo tautą mūs išvesk!

Kad sesės, broliai nesusaltų,
Pridenk nematomų rūbų,
Tenai, kur žvarbūs vėjai švilpia
Būki su jais, nors Tu kartui!

Šimtai kasdien iškeliauja...
Šventaisiais kankinio keliais.
Ir, kai liečiu tik žemės saują,
Jausmuose stingstu jų vargais.

Meldžiu tolybių kapinyną:
— Nuplauki nuodėmes visų,
Kad žmogus žmogui būtų kaimynu,
Taika, vienybė tarp tautų.

Senovės ir šiandieninės mados

Sios modelės demonstruoja madas prieš 3,200 m. parodoje New Yorko koliseum. Klėpi: Jaquie Haeklin (kairėje) apsirengusi drabužiu, kokį panašų dėvėjo princesė Bithia, ir Gretchen Dahm, apsirengusi, kaip princesė Nefretiti. Rūbai, kurie buvo dėvimi prieš 3,200 metų, buvo pagaminti pagal piešinius ant egiptiečių paminklų. Stovi: Dorine McKay (kairėje), dėvinti trumpą modernią kombinezoną su kelnėmis, ir Fran Fogan (dešinėje), dėvinti juodo sijono su murgaspalve satino šleifą.

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

★ Balfio bankete Chicagoje pereiną sekmadienį, gruodžio 2 d., švenčiant Balfio veiklos dešimtmetį, buvo pagerbta apie 50 asmenų, senųjų veikėjų. Jų tarpe buvo 18 moterų. Buvo pagerbto šios uoliausios balfininkės, dirbusios šalpos darbu nuo pat Balfio įsikūrimo pradžios: Sofija Barcus, Beneta Cicėnienė, Viktorija Daugirdienė, Vera Galnaitė, Petronėlė Grišienė, Nora Gugienė, Teresė Klėis, Anelionė Laurinaitienė, Aleksandra Laurinaitis, Emilija Markūnienė, Sofija Mickūnienė, Bronė Plavorūnienė, Sonė Pipraitė-Tomarietė, Emilija Rudytė, Elžbieta Samienė, Teodora Stučinskas, Viktorija Tubalėnė ir Pranė Vaitkaitė.

★ Elžbieta Samienė, uolios Chicago visuomenininkė, įsteigė net septynetą Balfio skyrių Chicagoje. Kai kuriuo laiku ji buvo Balfio direktorė, tik vėliau nuo to pareigų atsisakė. Ji buvo viena iniciatorių įkurti Balfio Chicago apskritį, kuris jungtų

pavienius skyrius. Kaip asmeniui, įkūrusiam daugiausia skyrių, jai buvo pavesta įsteigti ir apskritį, ką ji labai sumaniai įvykdė ir per eilę metų Balfio Chicago apskrities Valdyboje uoliai darbavosi, nors ir priklaudydama daugelyje kitų organizacijų. Jos dėka daug tremtinių šeimų pasiekė šį kraštą, kuriuos ji asmeniškai atskvietė ir jais rūpinasi.

★ D. L. K. Birutės draugijos Chicago skyriaus koncertas-balius, įvykęs lapkričio 10 d., davė pelno 630 dol. 39 c., kuris paskirstytas sekančiai:

Sibiro fondui — 200 dol.; invalidams, sergantiems kariais ir jų šeimoms Vokietijoje — 150 dol. (per Vyr. Balfio įgaliotinį Vokietijoje); L. Kovų Invalidų sąjungai JAV — 100 dol.; 16 Vasario gimnazijai — 25 dol.; kovojantiems vengrams — 25 dol.; Kultūros fondui — 10 dol.; skautų Jamboree — 10 dol.; Alto konferencijos progai — 10 dol.

Filmų ir mergaitės

Bruselyje, Belgijoje, vietų nurodinėtojos net trijuose kino teatruose, kuriuose buvo rodomas amerikietiškas filmas "Rock around the clock", sukėlė ir Britanijoje jaunuolių triukšmingas riaušes kino teatruose, grąsino streikuoti, jei joms nebus duota dykai prietaisai užkimšti ausis, kad jos negirdėtų triukšmingos muzikos. Jų reikalavimas buvo išpildytas.

Augštos kulnys ir požeminiai traukiniai

Transporto ministeris Harold Watkinson pasakė parlamentų rūmuose Londone, Anglijoje, kad moterims yra pavojinga dėvėti batukus augštomis kulnėmis keliaujant požeminiais traukiniais. Kartais batai įstringa eskalatoriuose (judančiuose laiptuose). Watkinson atsisakė išklausti prašymus pakeisti laiptų tarpelius, nes "neįmanoma suskubti laikytis kiekvieno mados pasikeitimo".

Vengrijos mokyklos

Gautomis iš Vienos, Austrijos, žiniomis, Vengrijos parapijų mokyklų sistema guli griuvėsiuose po raudonųjų aštuonerių metų terorizavimo.

Komunistai uždarė 3,147 katalikiškas parapijines mokyklas ir 358 katalikų bendrabutines mokyklas ir kolegijas Vengrijoje. Taipgi 1,800 protestantų mokyklų, 14 graikų ortodoksų mokyklų ir 30 žydų mokyklų Vengrijoje buvo uždarytos.

Pusmetinei 50 metų

Reikėjo net 20 šimtmečių, kol buvo išrasta pirmoji plaukams sukuti (pusmetinei) mašina. Ir šiais metais ji švenčia savo 50-tą gimtadienį. Jaunas vokiečių sušukuotojas, dirbęs Londone, buvo kaltininkas išradimo mašinos, kuri susukdavo pakankamai moterų plaukus, kad nei lietus, nei plovimas muilu jau jų nebeišlaisdavo.

Sukilo grožio salono savininkai, kurie ligi šiol raitydavo plaukus vienam kartui, bijodami bankrutavimo. Gi Charles Nessler tęsė savo planus ir atvyko į New Yorką 1915 m. su savo mašina.

Jis atidarė saloną, įtaisė mašiną, kuri atrodė, lyg elektrinė kankinimų kėdė. Joje buvo... trys tuzinai šildymo vienetų ir klijentė po jais atrodė, lyg pakarta po lubom. Atsirado drąsulės, bailiosios gi jas pasekė.

★ ★ ★
Anais laikais susukti pusmetinė — tekdavo pakentėti net... 18 valandų. Tačiau šukuotojoms prailavinus, tas laikas sumažėjo iki 4 valandų.

Buvo išrastas metodas vietoje sukuti plaukus sausais karščiu — gariniu karščiu. Tai daug prisidėjo prie plaukų sveikatos ir priežiūros pagerinimo.

★ ★ ★
1930 m. atsirado tobulesnės mašinos ir po 10 metų (apie 1940 m.) atsirado šaltas plaukų raitymas (pusmetinė).

Darytis pusmetinė namuose moteris pradėjo 1943 m. Ir tokiu būdu tas produktas taip užvaldė namus, kad per taip trumpą laiką kiekvienais metais pardudama jo net 44 milijonai vienetų.

Gi iš kitos pusės, nežiūrint jų naminių pusmetinių, priskaitoma, kad nuo 70 iki 80 milijonų moterų kiekvienais metais susuka savo garbanas pas profesionalus salonose.

Edith N. Rogers (R)
MASSACHUSETTS

Išrinkta į JAV atstovų rūmus

Praktiški patarimai

— Norint apsaugoti daržo bei sodo įrankius nuo surūdijimo, reikia garaže laikyti smėlio krūvą, į kurią galima būtų sukišti įrankius po vartojimo.

— Niekumet nedėvėkite turkų žiedo ar apyrankės, kai plaunate rankas. Turkizmas yra labai švelnus akmuo, kuris pakels spalvą nuo muilo.

Jei skubiai reikia ledų maišo ir jo nėra, pridėkite suskaldytų ledų gabalėlius į guminę pirštinę. Kol gausite maišą su ledu — sena pirštinė puikiai pasitarnaus.

Vieton susiūti, žaizdas susiluoja

Dr. Paul Williamson, iš Albuquerque, išrado specialią susiluojančią medžiagą, kuri vartojama žaizdoms susilupinti vieton susiuvimo. Tokios juostelės galai aptepti stipriais klijais, vidurys — turi angas išbėgti iš žaizdos besivalančios žaizdos skysčiams. Taip "susiluojuojamos" žaizdos greičiau gija. Jeigu prie sunkesnių sužeidimų net reikės davo užmigyti pacientą susiuvant, to nebereikia žaizdą "sulupdant".

Saugotis ryti kaulelius

"American Journal of Roentgenology" perspėja visus — saugotis valgant nuryti slyvų, apriktų kaulelius, nes jie gali būti priežastimi vidurių uždegimo ir kitų nemalonių reiškinių.

Vandens valymas nuo radioaktyvių medžiagų

Ardath H. Emmons ir Robert Lauderdale atrado būdą kaip vandenį apvalyti nuo nuodingų radioaktyvių medžiagų. Jie vandenį filtruoja per plieno vilnas, molį, anglis ir kitas medžiagas, kurios išskiria kenksmingąsias atominės energijos medžiagas ir vandenį padaro saugų gerti.

Frances P. Bolton (R)
OHIO

Išrinkta į JAV Kongresą

Šešiolikinės patarimai auklėjime

— Jei aš būčiau motina jaunuolės mergaitės (11-19 metų), aš reikalaučiau, kad tam tikru laiku ji man būtų namie. Aš priversčiau ją pasikviesti jos drauges bei draugus į namus ir stenčiaus juos gerai pažinti. Aš pasistengčiau, kad pasilinksminimo vietoje, kur mano dukterė būna, būtų jai globėjų.

Kas taip kalba? Gimnazijos mokytoja, neturinti savo vaikų? Močiutė — kuri išaugino savo vaikus lengvesniais laikais? Bevaikė žmona, kuri mano gėlsianti išauklėti vaiką geriau, kaip dauguma tėvų kad daro?

Neviena iš jų. Tai yra žodžiai šešiolikinės metų mergaitės, Ruth Millett, darant pasikalbėjimą moterų žurnalui.

Tai yra nuomonė jaunuolės, kuriai jos tėvai davė daugiau laisvės, negu kad ji mano yra saugu, daugiau, negu ji pati duotų savo dukteriai.

Straipsnis "Aš norėčiau, kad mano tėvai būtų griežtesni" moterų žurnale "Ladies Home Journal" turėtų atverti akis daugeliui tėvų. Tas straipsnis vienodai padėtų ir per daug leidžiantiems tėvams ir "nemoderiems" tėvams.

Jungti prie svečių ir kartu su jais stovėdama ir giedodama ilgiausių metų pagerbti savo dukterę.

Daiva Dobilenė

PUOŠKIMĖS TAUTINIAIS RŪBAIS

Užėjusios baisios likiminės audros išrovė mus iš gimtosios žemės ir išblaškė po visus pasaulio kraštus. Mes' juntame, kaip kasdien vis labiau dustame be Tėvynės oro, nykstame ir blankstame, netekdami savo tautinių tradicijų, papročių, o kai kas net gimtosios kalbos. Svečios šalies sūkuringas didmiesčių gyvenimas ir dažnai neestetinės ir nekuklios mados labiausiai verčia ir žaloja savitą ir kuklų lietuvių moters skonį.

Šio klestingo aplinkos poveikio nepajusdamos, galvotrukčiais imame plaukti pasroviui; gyvenimo tempo apsvaigintos, nebe turime laiko (o kartais ir noro) pagalvoti, kur mus toji srovė nuneš ir ar mes kiek beliksime panašios į Lietuvos dukras.

Šią akivaizdžią, bet didžiai nemaloniją mūsų dabartinio gyvenimo tikrovės tautinę žaidimą ypatingai skaudžiai išgyvena lietuviškos moterys. Dėl to jų pirmas lūkesčiai pareiga imti šią žaidimą gydyti, pradėdami nuo savęs.

Šalia lietuviškosios kalbos, jautriosios dainos, auklėjamosios pasakos, savo tautiniam charakteriui išreikšti mes turime būdingą sugebėjimą — drobių raštą, darniuose margaspalviuose audiniuose bei mezginiuose įkūnyti tyrą lietuvišką sielą.

Iš šių audinių pasiūti mūsų tautiniai drabužiai yra gražiausias lietuviškas moters (lygiai ir vyro) papuošalas. Įvairios mados kinta su nepastoviu metų laikų oru, — tautiniai gi drabužiai lieka mūsų įtakų neišdaryti ir gražūs, kuklūs visais laikais. Dėvėdamos tam tikrų švenčių progomis tautinius drabužius, daug prisidedame prie savųjų tradicijų saugojimo, didžiai prasmings lietuvių tautodailės populiarinimo, mūsų pavergtos Tėvynės vardo garsinimo laisvajame pasaulyje. O kaip miela

akiai ir malonu širdžiai matyti ir stebėti lietuvių moterų ar mergaičių būrį, pasipuošusių švelniais spalvais gražiaraščiais tautiniais drabužiais. Tarsi gražiasias gėlių darželis būtų ėmęs siausti ir skrajoti. Čia pat mūsų akyse tikrovė pinasi su pasaka.

Visais pavojingiausiais laikais lietuviškos išlaikymo tarnyboje mūsų moteris garbingai atliko savo pareigą. Šiandien, kada skęstame iš visų pusių mus supančiose nutautimo pavojų bangose, jos pareiga ir atsakomybė yra dar didesnė. Mūsų moterys, suprasdamos kaip pragaistingai veikia, ypač jaunimą, besaikiš, dažnai nekuklių madų bei įpročių, vaikymasis, turėtų pačios pamilti švelniaspalvius lietuviškojo rašto tautinius drabužius, įsigyti juos sau, ir švenčių, svakutvių ar mokyklos baigimo progomis, kaip gražiausią dovaną, motinos turėtų papuošti savo dukteris. Lietuviškos šaulės, tęsdamos laisvoje Tėvynėje pradėtąją tradiciją, pirmos turėtų parodyti pavyzdį — visos pasipuošti tautiniais drabužiais.

Aleksandra Kybartienė, Chicago's Šaulių kl. mot. vadovė

— Niekumet nelaidykite (ne prosokitė) dėmėto drabužio, nes po to negalima bus joku būdu išimti dėmes.

Edith Green (D)
OREGON

Išrinkta į JAV Kongresą